D. PAVLI EPISTOLA
AD
TIMOTHEVM,
SECVNDA,

SYRIACE, ITALICE.
EBRAICE, HISPANICE.
GRÆCE, GALLICE.
LATINE, ANGLICE.
GERMANICE, DANICE.
BOHEMICE, POLONICE.

Ex

Diſpoſitione & Adornatione

ELIAE HVTTERI
GERMANI.

דִּלְוָת טִימוֹתָאוֹס דְּתַרְתֵּין ׃

קֶפַלָאוֹן א

פַּוְלוֹס שְׁלִיחָא דְּיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא בְּצֶבְיָנֵהּ דַּאלָהָא וּבְמוּלְכָּנָא דְּחַיֵּא דִּבְיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא ׃

PAVLO Apoſtolo di IESV Chriſto, per Volontà di Dio, ſecondo la promeſſa de la Vita, che è in Chriſto IESV.

2 לְטִימָתָאוֹס בְּרָא חַבִּיבָא טַיְבוּתָא וְרַחְמֵא וּשְׁלָמָא מֵן אֱלָהָא אַבָּא וּמֶן מָרַן יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא ׃

A Timoteo mio diletto figliuolo: gratia, miſericordia, e pace da Dio Padre, e da IESV Chriſto noſtro Signore.

3 מַוְדֵא אֶנָא לַאלָהָא הָו דְּלֵהּ מְשַׁמֶּשׁ אֶנָא מֶן אַבָהָתַי בְּתַאֹרְתָּא דְּכִיתָא דַּאמִינָאִית מֶתְדְּכַר אֶנָא לָךְ בִּצְלַוָתַי דְּלִלְיָא וד וְדַאימָמָא ׃

Io rendo gratie à Dio à cui ſeruo fin da i miei predeceſſori in pura conſcientia, che del continuo ho memoria di te ne le mie orationi notte e giorno.

4 וַסְוֵא אֶנָא לְמֶחְזְיָךְ וּמֶתְדְּכַר אֶנָא דְּמַעְיָךְ דְּאֶתְמְלֵא חַדוּתָא ׃

Deſiderando Vederti, ricordandomi de le tue lagrime, per riempiermi d'allegrezza.

5 בְּעוּהְדָנָא דְּהָוֵא לָךְ בְּהַימָנוּתָךְ שַׁרִירְתָּא הָי דְּשָׁרַת לְוּקְדַם בְּאֶמָּא דְּאֶמָּךְ לְוָאס וּבְאֶמָּךְ או אֶוְנִיקָא מְפַס אֶנָא דֵּין דְּאַף בָּךְ ׃

Riducendomi in memoria la ſincera fede che è in te, laquale habitò primo in Loide tua auola & in Eunice tua madre: e ſon certo ch'ella habbita ancor in te.

הַשָּׁלִיחַ אֶל־טִימוֹתֵאוֹס הַשֵּׁנִית ׃

א

פּוֹלוֹס שְׁלִיחַ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ בִּרְצוֹן אֱלֹהִים כִּבְשׂוֹרַת הַחַיִּים בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ ׃

PAVLO Apoſtol de Ieſus el Chriſto por la voluntad de Dios ſegun la promeſſa de la vida, que as por el Chriſto Ieſus.

2 לְטִימוֹתֵאוֹס לִבְנוֹ יְדִידוֹ תְּחִנָּה רַחֲמִים שָׁלוֹם מֵאֱלֹהִים הָאָב וּמִן יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ אֲדֹנֵינוּ ׃

A Timotheo amado hijo gracia , miſericordia, y paz de Dios el Padre, y de Ieſus el Chriſto Sennor nueſtro.

3 מוֹדֶה אֲנִי לֵאלֹהִים אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיו בְּמַדָּע טָהוֹר בְּהַזְכִּירִי שִׁמְךָ בִּתְפִלּוֹתַי לָנֶצַח יוֹמָם וָלָיְלָה ׃

Hago gracias à Dios àl qual ſiruo deſde mis mayores con limpia conſciencia, de que ſin ceſſar tengo memoria de ti en mis oraciones noche y dia.

4 וּמִתְאַוֶּה אֲנִי לִרְאוֹת אוֹתְךָ בְּזָכְרִי לְדִמְעוֹתֶיךָ אֲשֶׁר תִּמָּלֵא שִׂמְחָתִי ׃

Deſſeando verte, acordandome de tus lagrimas) para ſer lleno de gozo.

5 זָכוֹר זָכוּר לֶאֱמוּנָה אֲשֶׁר הִיא בִּלְתִּי חֲנֻפָּה שָׁכְנָה בָרִאשׁוֹנָה בְּאֵם אִמְּךָ בְּלוֹאִיס וּבְאִמְּךָ בְּאֵוְנִיקִיא וְחָשַׁבְתִּי כִּי־גַם בָּךְ ׃

Trayendo à la memoria la fe no fingida que eſta en ti, que tambien eſtuuo primero en tu abuela la Loyda, y en tu madre Eunica : y eſtoy cierto que eſta en ti tambien.

ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΙμόθεον ἐπιστολὴ δευτέρα.

ΚΕΦΑΛ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θελήματος θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

PAVL Apoſtre de Ieſus Chriſt par la volonté de Dieu, ſelon le promeſſe de la vie qui giſt en Ieſus Chriſt.

2. Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

A Timothee mon fils bien-aimé, grace, miſericorde, & paix de par Dieu le Pere, & de par Ieſus Chriſt noſtre Seigneur.

3. Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας.

Ie ren graces à Dieu auquel ie ſers dés mes anceſtres en pure conſcience, de ce que ſans ceſſe ie fai mention de toi en mes prieres nuict & iour :

4. Ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ.

Deſirant grandement de te voir, ayant ſouuenance de tes larmes, afin que ie ſoy rempli de ioye:

5. Ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως· ἥτις ἐνῴκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι, καὶ τῇ μητρί σου Εὐνείκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί.

Me reduiſant en memoire la foy non feinte qui eſt en toi, laquelle a premieremẽt habité en Loïs ta mere grãd', & en Eunice ta mere: & ſuis perſuadé qu'elle habite auſſi en lui.

II. AD TIMOTH:

CAP. I.

PAVLVS Apoſtolus Ieſu Chriſti per voluntatem Dei, ſecundùm promiſſionem vitæ quæ eſt in Chriſto Ieſu.

PAul an Apoſtle of Jeſus Chriſt / by the will of God / according to ẏ promes of life / which is in Chriſt Jeſus.

2. Timotheo chariſſimo filio, gratia, miſericordia, pax à Deo Patre, Chriſto Ieſu Domino noſtro.

To Timotheus my beloued ſonne Grace / mercie and peace from God the Father / and from Jeſus Chriſt our Lorde.

3. Gratias ago Deo, cui ſervio à progenitoribus in conſcientia pura, quod ſine intermiſſione habeam tui memoriã in orationibus meis, nocte ac die.

I thanke God / whom I ſerue from mine elders with pure conſcience / that without ceaſing I haue remembrance of thee in my prayers night and day.

4. Deſiderans te videre, memor lachrymarum tuarum, ut gaudio implear.

Deſiring to ſee thee / mindful of thy teares / that I may be filled with ioy.

5. Recordationem accipiens eius fidei quæ eſt in te non ficta, quæ & habitavit primùm in avia tua Loide, & matre tua Eunice, certus ſum autem quòd & in te.

When I call to remembrance the vnfayned fayth that is in thee / which dwelt firſt in thy grandmother Lois / and in thy mother Eunice / and am aſſured that it dwellet in thee alſo.

2. An Timotheum.

Das I. Capitel.

PAulus ein Apoſtel Jeſu Chriſti / durch den willen Gottes / nach der verheiſſung deß Lebens / in Chriſto Jeſu.

PAulus Jheſu Chriſti Apoſtel / formedelſt Guds vilie / effter Liffſens Fortettelſe / i Chriſto Jheſu.

2. Meinem lieben Sohn Timotheo. Gnade / Barmhertzigkeit / Fride von Gott dem Vater / vnd Chriſto Jeſu vnſerm HERRN.

Min elſkelige Søn Timotheo. Naade / Barmhertighed / Fred aff Gud Fader / oc Chriſto Jheſu vor HERRE.

3. Ich dancke Gott / dem ich diene von meinem Voreltern her / in reinem Gewiſſen / daß ich ohn vnterlaß dein gedencke in meinẽ Gebet / tag vnd nacht.

Jeg tacker Gud / huilcken ieg tien fra mine Foreldre / vdi en reen Samuittighed / at ieg vden affladelſe tencker paa dig i min Bøn / dag oc nat.

4. Vnd mich verlanget dich zu ſehen / wenn ich dencke an deine threnen / auff daß ich mit freuden erfüllet würde.

Oc mig lengis effter at ſee dig / naar ieg tencker paa dine Taare / at ieg kand bliffue opfyldet met glæde.

5. Vnd erinnere mich deß vngefärbten Glaubens in dir / welcher zuvor gewohnet hat in deiner Großmutter Loide / vnd in deiner Mutter Eunike / bin aber gewiß / daß auch in dir.

Oc ihukomme den wfarffuede Tro i dig / huilcken ſom tilforn bode i din Oldemoder Loide / oc i din Moder Eunicke / Jeg er oc vis der paa at dig ocſaa.

II. K Tymotheowi.

Kapitola I.

PAwel Apoſſtol Kryſta Gežiſſe / Skrze wuoli Božij / podle zaſlijbenij žiwota / kterýž geſt w Kryſtu Gežiſſy.

PAwel Apoſtol Jezuſá Kryſtuſá / przez wola Boža / wedlug obietnice żywotá / ktory ieſt w Kryſtuſie Jezuſie.

2. Tymotheowi Naymilegſſýmu ſynu / Miloſt a miloſrdenſtwij / y pokog od Boha Otce / a Kryſta Gežiſſe Pána naſſeho.

Tymotheuſzowi miłemu ſynowi / łáſká / miłoſierdźie / pokoy od Bogá Oyca / y Kryſtuſá Jezuſá Páná náſzego.

3. Děkugi Bohu / gemuž ſlaužijm od mých předkuow w ſwědomij čiſtém / z toho že bez přeſtánj mám tebe w paměti na mých Modlitbách we dne y w nocy.

Dźiekuie Bogu / ktoremu ſłużę od przodkow ſwoich z czyſtym ſumnieniem / iż bez przeſtánku ciebie wſpominam w proſbach moich / w nocy y we dnie.

4. Žádage tebe widěti / zpomijnage na twé ſlzy / abych radoſtij byl naplněn.

Zadáiac ćiebie widźieć pámietáiac ná twoie łzy / ábym był rádośći nápełnion.

5. Rozpomijnage ſe na tu Wijru / kteráž geſt w tobě neomylná / kteráž byla nayprw w Bábě twé Loydě á w Matce twé Eunyce / giſt gſem pak že také y w tobě.

Przywodzac ſobie ná pamiec onę wiárę ktora ieſt w tobie nie obłudna / á pirwey mieſzkáłá w bábce twey Loidźie / y w mathce twoiey Eunicy / y mam zápewne iż y w tobie.

א

6 מֶטוּל הָנָא מַעְהֵד אֲנָא
לָךְ דְּתַעִיר מוֹהַבְתֵה ד
דַּאלָהָא הָי דְּאִית בָּךְ בַּסְיָם
אִידַי׃

Per laqual coſa io t'ammoniſco che riſuegli il dono di Dio che è in te per l'impoſition de le mie mani.

7 לָא גֵּיר יַהֵב לָן אֱלָהָא
רוּחָא דַּדְחֶלְתָּא אֶלָּא
דְּחַיְלָא וַדְחוּבָּא וד
וַדְמַרְתְּיָנוּתָא׃

Perche Iddio non ci ha dato lo Spirito de la timidità, ma de la fortezza, e de la charità, e di ſenſo ſano.

8 לָא הָכִיל תֵּבְהַת
בְּסָהֲדוּתֵה דְּמָרַן אַף לָא
בִּי בַּאסִירֵה אֶלָּא שְׁקוֹל
בִּישָׁתָא עַם אֵוַנְגֶּלִיוֹן
בְּחַיְלָא דַּאלָהָא׃

Non ti vergognare adunque de teſtimonio del noſtro Signore, ne di me che ſon ſuo prigione: ma ſii partecipe de le afflittioni de l'Euangelio, ſecondo la potentia di Dio.

9 הָו דְּאַחְיָן וַקְרָן בִּקְרִיָנָא
קַדִּישָׁא לַו אַיך עֲבָדַין
אֶלָּא אַיך צֶבְיָנֵה וְטַיְבוּתֵה
הָי דְּאֶתְיַהֲבַת לָן בְּיֵשׁוּעַ
מְשִׁיחָא מֶן קְדָם זַבְנָא
דְּעָלְמָא׃

Che ci ha ſaluati, e chiamati con ſanta vocatione: non gia ſecondo le noſtre opere, ma ſecondo il ſuo propoſito e gratia, laqual ci è ſtata data per Chriſto IESV innanzi à i tempi eterni.

10 וְאֶתְגְּלִיַת הָשָׁא
בְּגַלְיָנֵה דְּמַחְיָנַן יֵשׁוּעַ מ
מְשִׁיחָא דְּבַטֵּל לְמוֹתָא
וַחֲוִי חַיֵּא וְלָא מֶתְחַבְּלָנוּתָא
בְּאֵוַנְגֶּלִיוֹן׃

E manifeſtatarci hora per l'apparition del noſtro Saluator IESV Chriſto, che ha eſtinta la morte, e tirata in luce la vita e l'immortalità per l'Euangelio.

א

6 וּבַעֲבוּר כֵּן מַזְכִּיר אֲנִי לְךָ
לְהָעִירְךָ אֶת־מַתַּת אֱלֹהִים אֲשֶׁר
יֶשׁ־בְּךָ בִּשְׂימַת יָדַי׃

Por loqual te aconſejo, que deſpiertes el don de Dios que eſta en ti por la impoſicion de mis manos.

7 כִּי־לֹא נָתַן לָנוּ אֱלֹהִים אֶת
רוּחַ יִרְאָה וּרְעָדָה כִּי־אִם אֶת־
רוּחַ כֹּחַ וּגְבוּרָה וְאַהֲבָה וְחָכְמָה
וּבִינָה׃

Porque no nos ha dado Dios el Eſpiritu de temor, ſi no el de fortaleza, y de amor, y de templança.

8 לָכֵן אַל־תֵּבוֹשׁ עַל־עֵדוּת
אֲדֹנֵינוּ וְלֹא עָלַי אֲשֶׁר אֲנִי
אָסוּר כִּי־אִם תְּהִי־נָגוּעַ מֻכֵּה
אֱלֹהִים וּמְעֻנֶּה בַּבְּשׂוֹרָה בִּגְבוּרַת
אֱלֹהִים׃

Portanto no te auerguences de dar teſtimonio del Sennor nueſtro, ni de mi que eſtoy preſo por el: antes ſe participante de los trabajos del Euangelio por la virtud del Dios.

9 אֲשֶׁר הוֹשִׁיעָנוּ וּקְרָאָנוּ בְּמִקְרָא
קֹדֶשׁ לֹא כְּמַעֲשֵׂינוּ וְצִדְקוֹתֵינוּ
כִּי־אִם כְּמִבְחַר גְּזֵרָתוֹ וּבְמַתַּת
רַחֲמִים הָרַבִּים הַנִּתְּנָה לָנוּ
בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ מֵעִתּוֹת עוֹלָמִים׃

Que nos ha librado, y nos llamó à la ſancta vocacion: no por nueſtras obras, mas ſegun el intento ſuyo, y por la gracia, laqual nos es dada en el Chriſto Ieſus, antes de los tiempos de los ſiglos.

10 הַנִּגְלֵתָה עַתָּה בְּהִגָּלוֹת
מוֹשִׁיעֵנוּ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ אֲשֶׁר
הֶחְבִּיל אֶת־הַמָּוֶת וְהֵאִיר אֶת־
חַיֵּי עוֹלָם בִּבְלִי שַׁחַת בַּבְּשׂוֹרָה׃

Mas aora es manifeſtada por la venida de nueſtro ſaluador Ieſus el Chriſto, elqual anſi miſmo quitó la muerte, y ſacó à luz la vida y la incorrupcion por el Euangelio:

α΄.

6. Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου.

Pour laquelle cauſe ie t'admonneſte que tu rallumes le don de Dieu qui eſt en toi par l'impoſitiõ de mes mains.

7. Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.

Car Dieu ne nous a point donné vn eſprit de timidité: mais de force, de dilection, & de ſens raſſis.

8. Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν θεοῦ.

Ne pren donc point à honte le teſmoignage de noſtre Seigneur, ni moi qui ſuis ſon priſonnier: mais ſois participant des afflictions de l'Euangile, ſelon la puiſſance de Dieu:

9. Τοῦ σώσαντος ἡμᾶς, καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων.

Qui nous a ſauués & appelés par vne ſaincte vocation: non point ſelon nos œuures, mais ſelon ſon propos arreſté & la grace, laquelle nous a eſté dõnee en Ieſus Chriſt deuant les temps eternels:

10. Φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου.

Et eſt maintenant manifeſtee par l'apparition de noſtre Sauueur Ieſus Chriſt, qui a deſtruit la mort, & a mis en lumiere la vie & immortalité par l'Euangile:

CAP. I.

6. Propter quam cauſam admoneo te ut reſuſcites gratiam Dei, quæ eſt in te per impoſitionem manuum mearum.

Wherefore/I put thee in remembrāce/that thou ſtirre vp the gift of God which is in thee / by the putting on of mine handes.

7. Non enim dedit nobis Deus ſpiritum timoris: ſed virtutis, & dilectionis, & ſobrietatis.

For God hath not giuen to vs the Spirit of feare/but of power/and of loue/and of a ſounde minde.

8. Noli itaque erubeſcere teſtimonium Domini noſtri, neque me vinctum eius: ſed collabora Evangelio ſecundùm virtutem Dei.

Be not therefore aſhamed of the teſtimonie of our Lord/neither of me his priſoner: but be partaker of ẏ afflictions of the Goſpell / according to the power of God.

9. Qui nos liberavit & vocavit vocatione ſua ſancta, non ſecūdùm opera noſtra, ſed ſecundùm propoſitum ſuum & gratiam, quæ data eſt nobis in Chriſto Ieſu ante tempora ſecularia.

Who hath ſaued vs/and called vs with an holy calling / not according to our works / but according to his owne purpoſe & grace / which was giuen to vs through Chriſt Jeſus before the worlde was.

10 Manifeſtata eſt autem nunc per illuminationem ſalvatoris noſtri Ieſu Chriſti, qui deſtruxit quidem mortem, illuminavit autem vitam, & incorruptionem per Evangelium.

But is nowe made manifeſt by the appearing of our ſauiour Jeſus Chriſt/ who hath aboliſhed death / and hath brought life / and immortality vnto light through the Goſpell.

Das I. Capitel.

6. Vmb welcher ſache willen ich dich erinnere / daß du erweckeſt die Gabe Gottes / die in dir iſt / durch die aufflegung meiner Hände.

For huilcken ſag ſkyld ieg paaminder dig / at du opuecker Guds gaffue / ſom er i dig / formedelſt mine Henders paaleggelſe.

7. Denn Gott hat vns nicht gegeben den Geiſt der forcht / ſondern der krafft / vnd der liebe / vnd der zucht.

Thi Gud haffuer icke giffuit oſſ fryctelſens Aand/ men krafftens/ oc kærligheds oc tuctens.

8. Darumb ſo ſchäme dich nicht deß zeugniß vnſers HERREN / noch meiner / der ich ſein Gebundener bin / ſondern leide dich mit dem Evangelio / wie ich / nach der krafft Gottes.

Der faare ſkamme dig icke ved vor HERRIS Vidniſbyrd/ oc ey ved mig/ſom er hans Bundne/men haff metlidelſe met Euangelio / lige ſom ieg / effter Guds Krafft.

9. Der vns hat ſelig gemacht / vnd beruffen mit einem heiligen Ruff / nicht nach vnſerm wercken / ſonder nach ſeinem fürſatz vnd gnade / die vns gegeben iſt inn Chriſto Jeſu / vor der zeit der Welt.

Huilcken oſſ giorde ſalige/ oc kallede met it helligt Kald/icke effter vore Gerninger/ men effter ſin Forſyn oc Naade/ ſom oſſ er giffuen i Chriſto Jheſu/ faar Verdens tid.

10. Jetzt aber offenbaret durch die erſcheinung vnſers Heilands Jeſu Chriſti / der dem Todt die macht hatt genommen / vnd das Leben / vnd ein vnvergänglich weſen ans Liecht bracht / durch das Evangelium.

Oc er nu obenbaret formedelſt vor Frelſeris Jeſu Chriſti obenbarelſe / ſom tog Macten fra Døden / oc førde Liffuet oc it vforgengeligt væſen / til Liuſet / formedelſt Euangelium.

Kapitola I.

6. Pro kteraužto přijčinu napomijnám tebe/ aby wzbuzowal miloſt Božij/ kteráž geſt w tobě ſkrze wzkládanij Rumých.

Dla ktorey przyczyny nápominamćie/ ábyś wzbudził dar Boży ktory w tobie ieſt / pezez wkłádánie rąk moich.

7 Neb nedal nám Buoh Ducha bázně/ ale mocy/ a milowanij/ a ſtřijdmoſti.

Abowiemći Bog nie dał nam Duchá boiáźni / ale mocy / y miłośći/ y zdrowego rozumu.

8. Protož neſtyď ſe za ſwědectwij Pána naſſeho/ ani za mne Wězně geho: ale ſpolu pracug při Swatém Ewangelium wedlé mocy Božij.

Nie wſtyday ſie tedy świádectwá Páná náſzego / áni ſie mſtyday mnie ktory ieſtem więźniem iego/ ale badź vczeſtnikiem vciſkow Ewánieliey z mocy Bożey.

9. Kterýž ſpaſyl nás/ a powolal powoláníjm ſwým Swatým/ ne wedlé ſkutkuow naſſých/ ale wedlé vloženij ſwého a miloſti/ kteráž dána geſt nám w Kryſtu Gežijſſy předčaſy wěkůw:

Ktory záchował nas / y wezwał wezwániem świętym / nie z vczynkow náſzych / ále z ſwego przeyźrzenia y łáſki / kthora nam ieſt dáná w Kryſtuſie Jezuſie/ przed czáſy wiekuiſtemi.

10. Ale zgewena geſt ninij ſkrze přijſſtij Spaſytele naſſeho Gežijſſe Kryſta: Kterýž zagiſtě zkazyl Smrt/ žiwot pak na ſwětlo wywedl y neſmrtedlnoſt ſkrze Ewangelium.

Ale obiáwiona ieſt teraz przez ono znáczne przyśćie zbáwićielá náſzego Jezuſá Kryſtuſá / ktory też śmierć zgłádził / y żywot ná świátłość wywiodł / y nieśmierthelność przez Ewánielia.

א

11 הָו דְּאֶתְתְּסִימֶﬨ בֵּה
אֶנָאﬨ כָּרוֹזָא וַשְׁלִיחָﬨ
וּמַלְפָנָא דְּעַמְמֵא׃

Nelquale io ſono ſtato conſtituito banditore & Apoſtolo, e Dottor de Gentili.

12 מֶטּוּל הָנָאﬨ מְסַיְבַר
אֶנָא הָלֵין וְלָא בָּהֵת אֶנָא
יָדַע אֶנָאﬨ בְּמַן הַיְמְנֶﬨ
וּמְפַס אֶנָאﬨ דְּמַטְיָﬨ
בְּאִידַיְהִי גּוּעָלַי לְמֶטַּר לִי
לְיַוְמָא הָו׃

Per laqual cagione io patiſco ancor queſti mali: ma non mene vergogno: perche io ſò à cui ho creduto, e ſon certo ch'egli è potente a conſeruare il mio depoſito infin à quel giorno.

13 יֶהְוֵין לָךְ חוּרָא מְלֵא
חַלִימָתָﬨ דַּשְׁמַעְתְּ מֶנִּי
בְּהַיְמָנוּתָﬨ וּבְחוּבָﬨ
דְּבְיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא׃

Habbi la forma eſpreſſa de le ſane parole, che hai vdite da me con la fede e charità che è in Chriſto IESV.

14 גּוּלַעְנָא טָבָﬨ טַר
בְּרוּחָﬨ דְּקוּדְשָׁא הָי ר
דְּעַמְרַת בַּן׃

Conſerua il buon depoſito, per lo Spirito ſanto che habbita in noi.

15 יָדַע אַנְתְּ הָדָא דְּהֶפַּכוּ
מֶנִּי כֻּלְּהוֹן הָלֵין דְּבַאסִיָא
דְּאִיתַיְהוֹן מֶנְּהוֹן פוּגֶלוֹס
וְהֶרְמוֹגֵנֵיס׃

Tu ſai che tutti quelli che ſono in Aſia ſi ſon ritirati da me: de iquali è Figello & Hermogene.

16 נֶתֵּל מָרַן רַחְמֶﬨ
לְבַיְתֵהּ דְּאוֹנֵסִיפָרוֹס דְּזַבְנִין
סַגִּיָּאן אַנִּיחַנִי וּבְשֶׁשַׁלְתָא
דְּאַסּוּרַי לָא בְּהֵת׃

Il Signor faccia miſericordia a la caſa d'Oneſiforo: percioche ſpeſſe volte m'ha ricreato, e non s'è vergognato de la mia catena.

17 אֶלָּא אַף כַּד אֶתָﬨ
לְרְהוֹמִי בְּחַפִּיטוּתָא בְּעָנִי
וְאֶשְׁכְּחָנִי׃

Anzi quando egli è ſtato in Roma, m'ha diligentemente cercato, & hammi trouato.

א

11 אֲשֶׁר אֵלֶיהָ הָפְקַדְתִּי קוֹרֵא
וְשָׁלִיחַ וּמְלַמֵּד הַגּוֹיִם׃

Delqual yo ſoy pueſto predicador, y Apoſtol, y maeſtro de las Gentes.

12 וְעַל־אוֹדוֹת הָאֵלֶּה גַּם אֲנִי
נָגוּעַ מַכָּה וּמְעֻנֶּה אַךְ לֹא אֵבוֹשָׁה
כִּי־יָדַעְתִּי לְמִי הֶאֱמַנְתִּי וּבָטַחְתִּי
כִּי־יָכוֹל הוּא לִנְצוֹר אֶת־פְּקֻדָּתִי
לְיוֹם הַהוּא׃

Por loqual anſimiſmo padezco eſto: mas no me auerguenço: porque yo ſé aquien he creydo: Y eſtoy cierto que es poderoſo para guardar mi depoſito para aquel dia.

13 תְּהִי־לְךָ צוּרַת דְּבָרִים טוֹבִים
אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּה מִמֶּנִּי בֶּאֱמוּנָה
וְאַהֲבָה אֲשֶׁר הִיא בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ׃

Reten la forma de las ſanas palabras que de mi oyſte, en la fe y charidad que es en el Chriſto Ieſus.

14 אֶת־פִּקָּדוֹן טוֹבָה נְצֹר בְּרוּחַ
הַקֹּדֶשׁ הַשּׁוֹכְנָה בָּנוּ׃

Guarda el buen depoſito por el Eſpiritu Sancto que habita en noſotros.

15 יָדַעְתָּה זֹאת כִּי־שָׁבוּ מֵאַחֲרַי
כֻּלָּם אֲשֶׁר בְּאַסְיָה כְּמוֹ פוּגֶלוֹס
וְהֶרְמוֹגֵינֵס׃

Ya ſabes eſto, que me han ſido contrarios todos losque ſon en la Aſia: de los quales es Phygello, y Hermogenes.

16 יִתֵּן יְהֹוָה אֶת־חַסְדּוֹ לְבֵית
אוֹנֵיסִיפוֹרוֹס כִּי־בְּרַבִּים הֶחֱיָה
נַפְשִׁי וְעַל־אֲסוּרַי לֹא הִתְבּוֹשֵׁשׁ׃

Dé el Sennor miſericordia à la caſa de Oneſiphoro, que muchas vezes me refrigeró y no ſe auergonçó de mi cadena:

17 כִּי־אִם בְּבוֹאוֹ בְּרוֹמָה
בִּדְאָגָה בִּקְשַׁנִי וַיִּמְצָאֵנִי׃

Antes eſtando el en Roma, me buſcó ſolicitamente y me halló.

α.

11. Εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ, καὶ ἀπόστολος, καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν.

A quoi ie ſuis eſtabli Heraut & Apoſtre, & docteur des Gentils.

12. Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι. οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστι τὴν (παραθήκην) μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

Pour laquelle cauſe auſſi i'endure ces choſes: toutesfois ie ne les prē point à honte: car ie ſai à qui i'ai creu, & ſuis perſuadé qu'il eſt puiſſant pour garder mon depoit iuſqu'à ceſte iournee-la.

13. Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων, ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ.

Retien le vrai patron des ſaines paroles que tu as ouïes de moi en foy, & charité qui eſt en Ieſus Chriſt.

14. Τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.

Garde le bon depoſt par le ſainct Eſprit qui habite en nous.

15. Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ ἀσίᾳ, ὧν ἐστι φύγελλος καὶ ἑρμογένης.

Tu ſais cela que tous ceux qui ſonr en Aſie, ſe ſont deſtournés de moi: d'entre leſquels ſont Phygelle & Hermogene.

16. Δῴη ἔλεος ὁ κύριος τῷ ὀνησιφόρου οἴκῳ ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ ἐπῃσχύνθη.

Le Seigneur doint miſericorde à la maiſon d'Oneſiphore: car ſouuentes fois il m'a recreé, & n'a point prins à honte ma chaine:

17. Ἀλλὰ γενόμενος ἐν ῥώμῃ σπουδαιότερον ἐζήτησέ με, καὶ εὗρε.

Ains quand il a eſté à Rome, il m'a cerché treſſoigneuſement, & m'a troué.

CAP. I.

11. In quo poſitus ſum ego prædicator & Apoſtolus & magiſter Gentium.

Whereunto I am appointed a preacher/ and Apoſtle/ and a teacher of the Gentiles.

12. Ob quam cauſam etiam hæc patior: ſed non confundor. Scio enim cui credidi, & certus ſum quia potens eſt depoſitum meum ſervare in illum diem.

For the which cauſe I alſo ſuffer theſe things/ but I am not aſhamed: for I know whom I haue beleeued / an I am perſwaded that hee is able to keepe that which I haue committed to him againſt that day.

13. Formam habe ſanorum verborum, quæ à me audiſti in fide & in dilectione in Ieſu Chriſto.

Keepe the true paterne of the wholeſome wordes/ which thou haſt heard of mee in fayth / and loue which is in Chriſt Ieſus.

14. Bonum depoſitum cuſtodi per Spiritum ſanctum, qui habitat in nobis.

That worthy thing / which was committed to thee keepe through the holy Ghoſt which dwelleth in vs.

15. Scis enim hoc, quòd averſi ſunt à me omnes qui in Aſia ſunt: ex quibus eſt Phigellus, & Hermogenes.

This thou knoweſt that al they which are in Aſia / bee turned from me: of which ſort are Phygellus and Hermogenes.

16. Det miſericordiam Dominus Oneſiphori domui: quia ſæpè me refrigeravit, & catenam meam non erubuit

The Lorde giue mercie vnto the houſe of Oneſipherus: for hee oft refreſhed me/and was not aſhamed of my chaine

17. Sed cùm Romam veniſſet: ſolicitè me quæſivit, & invenit.

But when hee was at Rome/ hee ſought me out very diligently / and found me.

Das I. Capitel.

11. Zu welchem ich geſetzt bin ein Prediger vnd Apoſtel vnd Lehrer der Heyden.

Til huilcket ieg er ſæt en Predickere oc Apoſtel/ oc Hedningenis Lærere.

12. Vmb welcher ſache willen ich ſolches leide/ aber ich ſcheme michs nicht. Denn ich weiß / an welchen ich glaube/ vnd bin gewiß/ daß er kan mir meine beylage bewaren/ biß an jenen tag.

For huilcken ſag ſkyld ieg lider ſaadant/ men ieg bluiſſ icke der ved. Thi ieg veed/ Paa huilcken ieg troer/ oc er vis der paa / at hand kand beuare mig / det ſom er mig antuordet indtil paa den dag.

13. Halt an dem Fürbilde der heilſamen wort/ die du von mir gehört haſt/ vom Glauben vnd von der Liebe inn Chriſto Jeſu.

Bliff ved de ſalige Ords Exempel / ſom du haffuer hørt aff mig / om Troen oc om Kærlighed i Chriſto Jheſu.

14. Diſen guten beylag beware durch den heiligen Geiſt/ der in vns wohnet.

Beuare det gode ſom dig er antuordet formedelſt den hellig Aand/ ſom boer i oſſ.

15. Das weiſſeſt du/ daß ſich verkehrt haben von mir alle die inn Aſia ſind/ vnter welchen iſt Phygellus vnd Hermogenes.

Du vedſt det/ at alle de ſom ere i Aſia/ haffue vent dem fra mig / iblant huilcke Phigellus er oc Hermogenes.

16. Der HERR gebe Barmhertzigkeit dem Hauſe Oneſiphori / denn er hatt mich offt erquicket / vnnd hat ſich meiner Ketten nicht geſchämet.

HERREN giffue Oneſiphori Huſſ barmhertighed/ Thi hand haffuer offte verqueget mig/ oc hand bluedis icke ved mine Lencker.

17. Sondern da er zu Rom war / ſucht er mich auffs fleiſſigſt/ vnd fand mich.

Men der hand vaar i Rom/ da ſøgte hand fliteligé effter mig / oc fant mig.

Kapitola I.

11. Wnĕmžto yá vſtanowen gſem Kazatelem / a Apoſſtolem/ y Včitelem Pohanůw.

Ktorey ieſtem poſtánowion woźnym/ y Apoſtolem / y nauczycielem Pogánow.

12. A pro tu přijčinu tyto wĕcy trpijm/ ale neſtydijm ſe. Neb wijm komu gſem vwĕřil/ a giſt gſem že mocen geſt odplatu mau zachowati až do onoho dne.

Dla ktorey przyczyny theż ty rzeczy cierpię/ áni ſię wſtydam/ przetho iż wiem komum vwierzył/ y mam zápewne/ iż on może zwierzona rzecz moię ná/ on dźień chowáć.

13. Měgž přijklad zdrawých řečij/ kteréž gſy ſlyſſal odemne v Wijře/ a w milowánij w Kryſtu Gežijſſy.

Trzymay ſię wzoru zdrowych powieśći/ ktoreś odemnie ſłyſzał/ z wiárą y miłośćią/ ktora ieſt w Kryſtuſie Jezuſie.

14. Dobrého cožt geſt ſwěřeno oſtřijhay/ ſkrze Ducha Swatého kterýž přebýwá w nás.

Zacna rzecz zwierzona záchoway przez Duchá s. ktory w nas mieſzka.

15. Wijš zagiſte to/ že odemne odſtaupili wſſyckni/ kteřijž gſau w Azij: z nijchžto geſt Phygellus/ a Hermogenes.

Wieſz to iż odſtąpili mię wſzyſcy ktorzy ſą w Azyey / z ktorych ieſt Figellus/ y Hermogenes.

16. Dayž Pán Bůh čeledi Onezyforowě Miloſrdenſtwj / neb mi geſt čaſto činil pohodlj/ anižſe geſt za wězenij a řetěz muog ſtyděl:

Niech Pan okaże miłoſierdźie ſwoie nád domem Oneſyforowym/ ábowiem częſto mię ochłodził / y łáńcuchá ſię mego nie wſtydził.

17. Ale když přiſſel do Ržijma/ pilně mne hledal/ a nalezl.

A owſzem gdym był w Rzymie/ bárzo mię pilno ſzukał/ y ználazł.

א

18 יֶתֵּל לֵהּ מָרַן דְּנֶשְׁכַּח
רַחְמֵא לְוָת מָרַן בְּיַוְמָא
הָו וַכְמָא דְּשַׁמְּשַׁנִי בְּא
בְּאֶפֶסוֹס יַתִּירָאִית יָדַע
אַנְתְּ ׃

Il Signor li conceda che troui miſericordia appreſſo il Signore in quel giorno: in quante coſe ancora egli m'habbia ſeruito in Efeſo, tu meglio il ſai.

ב

1 אַנְתְּ הָכִיל בְּרִי אֶתְחַיַּל
בְּטַיְבוּתָא בְּיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא ׃

Tu dunque, figliuol mio, fortificati ne la gratia che è in Chriſto IESV.

2 וַאילֵין דַּשְׁמַעְתְּ מֶנִּי בְּיַד
סָהֲדֵא סַגִּיאֵא הָנֵין אַגְעֶל
לְאנָשָׁא מְהַיְמְנֵא אִילֵין
דְּמַטְיָא בְּאִידַיְהוֹן אַף ל
לַאחָרָנֵא לְמַלָּפוּ ׃

E quelle coſe che hai vdite da me per molti teſtimonij, commettile ad huomini fedeli, che ſiano ſuffitienti ad inſegnarle ancor à gli altri.

3 וְסַיְבַר בִּישָׁתָא אֵיך
פָּלָחָא טָבָא דְּיֵשׁוּעַ מ
מְשִׁיחָא ׃

Tu dunque ſopporta le affittioni, come buon ſoldato di IESV Chriſto.

4 לָא אֱנָשׁ פָּלַח וּמֶתְחַבַּר
בְּצֶבְוָתָא דְּעָלְמָא דְּנֶשְׁפַּר
לְהו מַן דְּגַבְיֵהּ ׃

Niuno che eſerciti la militia, s'impaccia ne gli affari de la vita: à fin di piacere a colui che l'ha eletto per ſoldato.

5 וְאֵן מֶתְכַּתַּשׁ אֱנָשׁ לָא
מֶתְכַּלַּל אֵן בְּנָמוּסֵהּ לָא
מֶתְכַּתַּשׁ ׃

E ſe ancora alcun combatte, non è incoronato, ſe non ha legittimamente combattuto.

6 לְאַכָּרָא דְּלָאֵא וָלֵא לֵהּ
דְּקַדְמָא מֶן פֵּארַוְהי י
יְסַתַּיְבַר ׃

Biſogna che l'agricoltore s'affatichi prima che pigli de frutti.

7 אֶסְתַּכַּל מֶדֶם דְּאָמַר
אֶנָא יֶתֵּל לָךְ מָרַן חֶכְמְתָא
בְּכֻל מֶדֶם ׃

Intendi le coſe ch'io dico: e il Signore ti dia in tutte le coſe intellette.

א

18 יִתֵּן לוֹ יְהֹוָה לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֵי
יְהֹוָה בַּיּוֹם הַהוּא וְכַמָּה שֵׁרֵת
בְּאֶפְסוֹס אַתָּה הֵיטֵב יָדָעְתָּ ׃

De le el Sennor que halle miſericordia acerca del Sennor en aquel dia. Y quanto nos ayudó en Epheſo, tu lo ſabes mejor.

ב

1 וְאַתָּה בְּנִי חֲזַק וֶאֱמַץ בִּתְחִנַּת
יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ ׃

Tu pues, hijo mio, es fuerçate en la gracia que es en el Chriſto Ieſus.

2 וְאֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ
מִמֶּנִּי בְּעֵדוּת רַבּוֹת אוֹתָם הַפְקֵד
בְּלֵב לַאֲנָשִׁים נֶאֱמָנִים אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ
לָהֶם לְלַמֵּד אֲחֵרִים ׃

Y lo que has oydo de mi entre muchos teſtigos, eſto encarga à los hombres fieles que ſeran idoneos para enſennar tambien à otros.

3 וְאַתָּה תִּיגַע וְלֹא תִיעַף כְּמוֹ
אִישׁ חַיִל הַנִּלְחָם מִלְחֲמוֹת יֵשׁוּעַ
הַמָּשִׁיחַ ׃

Y tu trabaja como fiel ſoldado de Ieſus el Chriſto.

4 אִישׁ מִלְחָמָה יֹצֵא צָבָא אֵינֶנּוּ
מִתְעָרֵב בְּמַעֲשֵׂי חַיָּיו לִמְצֹא חֵן
בְּעֵינֵי סְגָנוֹ ׃

Ninguno que milita, ſe embaraça en negocios del ſiglo por agradar à aquel que lo tomó por ſoldado.

5 וְכַאֲשֶׁר נֶאֱבַק אִישׁ אֵינֶנּוּ יִקַּח
נִצְחוֹ אִם־לֹא כַחֹק יֵאָבֵק ׃

Y aun tambien el que pelea, no es coronado, ſi no vuiere peleado legitimamente.

6 אִישׁ הָאֲדָמָה יִשְׁוֶה לֹא
בְּרִאשׁוֹנָה לָקַחַת מִפִּרְיוֹ ׃

El labrador para recebir los frutos, es meneſter que trabaje primero.

7 הָבֵין מָה מְדַבֵּר אֲנִי כִּי־יִתֵּן
לְךָ יְהֹוָה תְּבוּנָה בְּכָל דְּבָרִים ׃

Entiende lo que digo, que el Sennor te darà entendimiento en todo.

α΄.

18. Δώη αὐτῷ ὁ κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν ἐφέσῳ διηκόνησε, βέλτιον σὺ γινώσκεις.

Le Seigneur lui doint trouuer miſericorde vers le Seigneur en ceſte iourneela: & tout ce en quoi il m'a ſerui en Epheſe, tu le cognois treſbien.

ΚΕΦΑΛ. β΄.

Σὺ οὖν τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ.

Toi donc, mon fils, ſois fortifié en la grace laquelle eſt en Ieſus Chriſt,

2. Καὶ ἃ ἤκουσας παρ᾽ ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι.

Et les choſes que tu as entendues de moi entre pluſieurs teſmoins cõmets-les à gens fideles, qui ſeront ſuffiſans pour enſeigner auſſi les autres.

3. Σὺ οὖν κακοπάθησον, ὡς καλὸς στρατιώτης ἰησοῦ χριστοῦ.

Toi donc endure trauaux comme bon ſoldat de Ieſus Chriſt.

4. Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ.

Nul qui va à la guerre ne s'empeſche des affaires de ceſte vie: afin qu'il plaiſe à celui qui l'a enrollé pour la guerre.

5. Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ.

Pareillement ſi quelcun combat en lice, il n'eſt point courõné, s'il n'a combatu deuẽment.

6. Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν.

Il faut que le laboureur en trauaillant premierement, recueille puis apres les fruicts.

7. Νόει ἃ λέγω. δώῃ γάρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι.

Conſidere ce que ie di: & le Seigneur te doint entendement en toutes choſes.

CAP. I.

18. Det illi Dominus invenire miſericordiam à Domino in illa die. Et quanta Epheſi miniſtravit, tu meliùs noſti.

The Lord graunt vnto him/that he may finde mercie with the Lord at that day / and in how many things he hath miniſtred vnto me at Epheſus / thou knoweſt very well.

CAP. II.

TV ergo fili mi, confortare in gratia, quæ eſt in Chriſto Ieſu.

Thou therefore/my ſonne/ be ſtrong in the grace that is in Chriſt Jeſus.

2. Et quæ audiſti à me per multos teſtes, hæc commenda fidelibus hominibus, qui idonei erunt & alios docere.

And what things thou haſt heard of me/ by many witneſſes / the ſame deliuer to faythful men/which ſhalbe able to teach other alſo.

3. Labora ſicut bonus miles Chriſti Ieſu.

Thou therefore ſuffer affliction as a good ſouldier of Jeſus Chriſt.

4. Nemo militans Deo implicat ſe negotiis ſecularibus: ut ei placeat cui ſe probavit.

No man that warreth/ entangleth himſelfe with the affaires of this life / becauſe he woulde pleaſe him that hath choſen him to be a ſouldier.

5. Nam & qui certat in agóne: non coronatur niſi legitimè certaverit.

And if any man alſo ſtriue for a maſterie/he is not crowned/except he ſtriue as hee ought to do.

6. Laborantem agricolam oportet primùm de fructibus percipere.

The huſbandman muſt labour before he receyue the fruites.

7. Intellige quæ dico: dabit enim tibi Dominus in omnibus intellectum.

Conſider what I ſay: and the Lorde giue thee vnderſtanding in al things

---

Das I. Capitel.

18. Der HERR gebe jm / daß er finde barmhertzigkeit bey dem HERREN/ an jenem tage. Vnd wie vil er mir zu Epheſo gedienet hat/ weiſſeſt du am beſten.

HERREN giffue/ at hand kand finde barmhertighed hoſſ HERREN/ paa den dag. Oc huor meget hand tiente mig i Epheſo/ det vedſt du beſt.

Das II. Capitel.

SO ſey nun ſtarck / mein Sohn / durch die gnade inn Chriſto Jeſu.

Saa ver nu ſterck min Søn / formedelſt den Naade i Chriſto Jheſu.

2. Vnnd was du von mir gehöret haſt durch vil Zeugen/ das befihl treuen Menſchen/ die da tůchtig ſind auch andere zu lehren.

Oc huad ſom du haffuer hørt aff mig formedelſt mange Vidne/ det befale tro Menniſke / ſom ere duelige til at ocſaa lære andre.

3. Leide dich als ein guter Streitter Jeſu Chriſti.

Haff medlidelſe ſom en god Jheſu Chriſti Stridzmand.

4. Kein Kriegsman flicht ſich inn händel der nahrung / auff daß er gefalle dem/ der jn angenommen hat.

Ingen Stridzmand befatter ſig met nogen handel om ſin næring/ at hand kand behage den/ ſom hannem anammede.

5. Vnd ſo jemandt auch kämpffet/ wird er doch nicht gekrönet/ er kämpffe denn recht.

Oc der ſom nogen oc ſtrider/ ſaa bliffuer hand icke dog krunet/ vden hand ſtrider rettelige.

6. Es ſoll aber der Ackerman/ der den Acker bawet / der früchte am erſten genieſſen.

Den Plowmand/ſom forarbeyder ageren/ hand ſkal førſt nyde Fructen.

7. Mercke was ich ſage. Der HErr aber wirdt dir inn allen dingen verſtand geben.

Merck/ huad ieg ſiger/ Oc HERREN ſkal giffue dig forſtand i alle ting.

Kapitola I.

18. Dayž gemu Pán nalezňauti Miloſrdenſtwj od Pána w ten den. A kterak mnoho poſluhowal mně w Effezu/ ty lépe wjſs.

Niech mu to Pan date/ áby nálazł miłoſierdzie v Páná w on dzień/ á ty lepiey wieſz iáko mi wiele vſługowal w Efeźie.

Kapitola II.

PRotož ty Synu můg/ poſylniž ſebe w miloſti kteráž geſt w Kryſtu Gežiſſy:

TY tedy ſynu moy badź vmocnion przez láſkę/ ktora ieſt w Kryſtuſie Jezuſie.

2. A cožgſy ſlyſchal odemne ſkrze mnohé ſwědky/ poručiž to lidem wěrným/ kteřijž hodni budau y giné včiti.

A ty rzeczy ktoreś ſłyſzał odemnie miedzy wiela świadkow/ poruczay wiernym ludziam / ktorzy też beda godni ku náuczaniu inſzych.

3. Pracugž yako dobrý Rytijř Kryſta Gežiſſe.

A ták ty cierp vciſk iáko dobry żołnierz Jezu Kryſtuſow.

4. Žádný kdož Bohu Rytěřuge/ neplete ſe w ſwětſké žiwnoſti a obchody/ aby ſe lijbil tomu/ komu ſe w ſlužbu oddal.

Żaden ktory walczy nie wikle ſię ſpráwámi żywotá/ áby ſię temu podobał ktory go obrał ná rycerſtwo.

5. Neb kdož boyuge w bogi/ nebýwá Korunowán/ leč bude ſtatečně boyowati.

A ieſliby kto też walczył/ nie bywa koronowan/ ieſliby przyſtoynie nie walczył.

6. Pracowitý worák/ muſý nayprw z ſwých aurod gijſti.

Muśi oracz pirwey robić/ niż owocow pożywać.

7. Rozuměg což prawijm/ dáť zagiſté tobě Buoh we wſſem rozum.

Obaczay ty rzeczy ktore mowię/ á Pan niech tobie dawa we wſzem wyrozumienie.

ב

8 אֶתְדַּכַּר לְיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא דְּקָם מֶן בֵּית מִיתֵא הָו דְּאִיתַוְהִי מֶן זַרְעָא דְּדָוִיד אַיךְ אֶוַנְגֶּלִיוֹן דִּילִי ׃

Ricordati che IESV *Chriſto è riſuſcitato da morte, fatto del ſeme di Dauid, ſecondo il mio Euangelio.*

9 דְּבֵהּ סָבֵל אֶנָא בִּישָׁתָא עַד־מָא לַאסוּרֵא אַיךְ עָבֵד בִּישָׁתָא אֶלָּא מֶלְתֵהּ דַּאלָהָא לָא אֲסִירָא ׃

Nelquale io patiſco de mali infin ad eſſer legato, come malfattore: ma la parola di Dio non è gia legata.

10 מֶטוּל הָנָא כֻּל מֶדֶּם מְסַיְּבַר אֶנָא מֶטוּל גְּבַיָּא דְּאָף הָנוּן נֶשְׁכְּחוּן חַיֵּא בְּיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא עַם שׁוּבְחָא דַּלְעָלַם ׃

Per queſto io ſopporto tutte le coſe per amor de gli eletti acciochè ancora eſſi conſeguano la ſalute che è in Chriſto IESV, *con gloria eterna.*

11 מְהַיְמְנָא הִי מֶלְתָא אֶן גֵּיר מִיתְן עַמֵּהּ אָף ע עַמֵּהּ נְחֵא ׃

Queſta è parola certa, che ſe noi ſiamo morti con lui, viueremo ettandio con lui.

12 וְאֶן נְסַיְבַר אָף נַמְלֶךְ עַמֵּהּ אֶן דֵּין נֶכְפּוּר בֵּהּ אָף הָו נֶכְפּוּר בַּן ׃

Se noi ſofferiamo, ancor con lui regnaremo: ſe noi lo neghiamo, egli ancora negarà noi.

13 וְאֶן לָא נְהַיְמֶן בֵּהּ הָו בְּהַיְמָנוּתֵהּ מְקַוֵּא דְּנֶכְפּוּר גֵּיר בְּנַפְשֵׁהּ לָא מֶשְׁכַּח ׃

Se noi ſiamo increduli, egli rimane fedele: negar non puo ſe ſteſſo.

14 הָלֵין הְוַית מַעְהֵד לְהוּן וַמְסַהֵד קְדָם מָרַן דְּלָא נֶהְווּן מֶתְחָרִין בְּמֶלֵּא דְּלָא יוּתְרָן לְסוּתָפָא דַּאילֵין דְּשָׁמְעִין לְהוּן ׃

Ricorda queſte coſe, proteſtando dinanzi al Signore, che non combattano di parole, il che à niente è vtile, ma è à ſouuertimento di quelli che odeno.

ב

8 זְכֹרָה כִּי־יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ קָם מִמֵּתִים מִזֶּרַע דָּוִד כִּבְשׂוֹרָתִי ׃

Acuerdate que Ieſus el Chriſto reſuſcitó de los muertos, el qual fue de la ſimiente de Dauid, conforme à mi Euangelio:

9 אֲשֶׁר בָּהּ יוֹגֵעַ אֲנִי עַד־הָאֲסוּרִים כְּפֹעֵל אָוֶן אַךְ דְּבַר אֱלֹהִים לֹא אָסוּר הוּא ׃

Por loqual ſoy fatigado haſta las priſiones como mal hechor: mas la palabra de Dios no eſtá preſa.

10 עַל־כֵּן סוֹבֵל אֲנִי כֹּל בַּעֲבוּר הַבְּחִירִים אֲשֶׁר גַּם הֵמָּה יֹאחֲזוּ אֶת־יְשׁוּעָה אֲשֶׁר הִיא בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ בְּכָבוֹד לְעוֹלָם ׃

Portanto todo lo ſuffro por amor de los eſcogidos, paraque ellos tambien conſigan la ſalud que es en el Chriſto Ieſus con gloria eterna.

11 נֶאֱמָן הַדָּבָר אִם מַתְנוּ עִמּוֹ כִּי־גַם נִחְיֶה עִמּוֹ ׃

Palabra fiel. Que ſi ſomos muertos con el, tambien biuiremos con el.

12 אִם נִתְעוֹדֵד גַּם נִמְלֹךְ אִם נְכַחֵשׁ גַּם הוּא יְכַחֲשֵׁנוּ ׃

Si ſuffrimos, tambien reynaremos con el. Si negaremos, el tambien nos negará.

13 אִם לֹא נַאֲמִין הוּא נֶאֱמָן לְעוֹלָם כִּי־לֹא יוּכַל לְכַחֵשׁ אֶת־נַפְשׁוֹ ׃

Si fueremos infieles, el ſe queda ſiempre fiel: no ſe puede negar à ſi miſmo.

14 אֶת־הָאֵלֶּה הַזְכֵּר וְהָעֵד לְעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהִים לֹא לָרִיב בַּעֲלִילַת הַדְּבָרִים לִמְאוּמָה לֹא יוֹעִיל כִּי־אִם לַהֲפֵכַת הַשּׁוֹמְעִים ׃

Eſto aconſeja proteſtando delante del Sennor. No tengas contienda en palabras, que para nada aprouecha, antes traſtorna à los oyentes.

β΄.

8. *Μνημόνευε ἰησοῦν χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος δαυίδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου.*

Aye ſouuenance que Ieſus Chriſt eſt reſuſcité des morts, eſtant de la ſemẽce de Dauid, ſelon mon Euangile.

9. *Ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κακοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται.*

Auquel i'endure trauaux iuſqu'aux liens, comme mal-faiteur: mais la parole de Dieu n'eſt point liee.

10. *Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου.*

Pour ceſte cauſe ſouffre-ie toutes choſes pour l'amour des eſleus, afin qu'eux auſſi obtienent le ſalut qui eſt en Ieſus Chriſt, auec gloire eternelle.

11. *Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν.*

Ceſte parole eſt certaine: que ſi nous mourons auec lui, nous viurons auſſi auec lui:

12. *Εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς.*

Si nous ſouffrons auec lui, nous regnerons auſſi auec lui: Si nous le renions, il nous reniera auſſi:

13. *Εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται.*

Si nous ſommes deſloyaux, il demeure fidele: il ne ſe peut renier ſoi-meſme.

14. *Ταῦτα ὑπομίμνησκε διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίου, μὴ λογομαχεῖν εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων.*

Ramentoi ces choſes, proteſtant deuant le Seigneur qu'on ne debate point de paroles: qui eſt vne choſe qui ne reuient à aucun profit, ains à la ruine des auditeurs.

CAP. II.

8. Memor eſto Dominum Ieſum Chriſtum reſurrexiſſe à mortuis, ex ſemine David, ſecundùm Evangelium meum.

Remember that Jeſus Chriſt made of the ſeede of Dauid/ was raiſed againe from the dead according to my Goſpell.

9. In quo laboro uſque ad vincula, quaſi malè operans: ſed verbum Dei non eſt alligatum.

Wherein J ſuffer trouble as an euill doer / euen vnto bondes: but the worde of God is not bounde.

10. Ideo omnia ſuſtineo propter electos: ut & ipſi ſalutem conſequantur, quæ eſt in Chriſto Ieſu, cum gloria cæleſti.

Therefore J ſuffer all thinges for the electes ſake/ that they might alſo obtaine the ſaluation which is in Chriſt Jeſus / with eternall glorie.

11. Fidelis ſermo. Nam ſi commortui ſumus: & convivemus.

It is a true ſaying/ For if we be dead wit him/ we alſo ſhall liue with him.

12. Si ſuſtinebimus: & conregnabimus, ſi negaverimus: & ille negabit nos.

If we ſuffer / we ſhall alſo reigne with him: if we denie him / he alſo will denie vs.

13. Si non credimus: ille fidelis permanet, negare ſeipſum non poteſt.

If we beleeue not / yet abideth he faythfull: he cannot denie himſelfe.

14. Hæc commone: teſtificans coram Domino, Noli contendere verbis, ad nihil enim utile eſt, niſi ad ſubverſionem audientium.

Of theſe thinges put them in remembrance / and proteſt before the Lorde/ that they ſtriue not about wordes/ which is to no profite/ but to the peruerting of the heerers.

Das II. Capitel.

8. Halt in gedechtniß Jeſum Chriſtum / der aufferſtanden iſt von den Todten/ auß dem Samen David/ nach meinem Evangelio.

Holt Jheſum Chriſtum i hukommelſe/ ſom opſtod fra de Døde/ aff Dauids Sæd/ effter/ mit Euangelium.

9. Vber welchem ich mich leide / biß an die bande/ als ein übelthäter/ aber Gottes Wort iſt nicht gebunden.

For huilcket ieg lider/ indtil Baandene/ ſom en Miſdedere/ men Guds ord er icke bundet.

10. Darumb dulde ichs alles vmb der Außerwehlten willen/ auff daß auch ſie die ſeligkeit erlangen in Chriſto Jeſu/ mit ewiger Herrligkeit.

Der faare lider ieg alting for de Vdualdis ſkyld paa det at de ſkulle oc faa ſalighed i Chriſto Jheſu/ met euig Herlighed.

11. Das iſt je gewißlich war / ſterben wir mit/ ſo werden wir mit leben.

Det er io viſſelige ſant/ Dø wi met/ da ſkulle wi leffue met.

12. Dulden wir/ ſo werden wir mit herrſchen/ verläugnen wir / ſo wird er vns auch verläugnen.

Lide wi/ da ſkulle wi met regnere/ Necte wi/ da ſkal hand oc necte oſſ.

13. Glauben wir nicht / ſo bleibet er trewe/ Er kan ſich ſelbs nicht läugnen.

Tro wi icke/ da bliffuer hand tro / hand kand icke necte ſig ſelff.

14. Solchs erinnere ſie / vnd bezeuge für dem HERRN / daß ſie nicht vmb wort zancken welches nichts nütze iſt/ denn zuverkehren die da zuhören.

Minde dem paa ſaadant/ oc Vidne faar HERREN/ at de icke kiffuis om ord / ſom icke ere nyttelige/ vden at foruende dem der høre til.

Kapitola II.

8. Pamatůg na to/ že Pán Gežijš Kryſtus wſtal z mrtwých z Semene Dawidowa/ wedlé Ewangelium mého.

Pámietay iż Jezus Kryſtus wſtał zmartwych/ ktory ieſt z plemienia Dawidowego wedle Ewánieliey moiey.

9. W kterémžto pracugi až do wězenij/ yako zločinec: a wſſak proto ſlowo Božij nenij wězeném.

W ktorey ćierpię vtrapienie tákoby złoczyńca aż do związánia/ ále ſłowo Boże nieieſt związáne.

10. Protož wſſecky wěcy trpijm pro wywolené aby y oni ſpaſenij doſſli/ kteréž geſt w Kryſtu Gežijſſy/ s ſlawau Nebeſkau.

A przetoż wſzytki rzeczy ćierpię dla wybránych/ áby y oni zbáwienia doſtąpili/ ktore ieſt w Kryſtuſie Jezuſie z chwałą wieczną.

11. Wěrná geſt řeč/ že geſtliť ſpolu s nim gſme zemřeli/ ſpolu s nim y žiwi budeme:

Wiernać ieſt powieść/ ábowiem ieſli ſmy z nim vmárli/ z nim też żyć będziemy.

12. A budemeli ſpolu trpěti/ takéť budem y ſpolu kralowati: Pakli ho zapijráme/ y onť nás zapřij:

Jeſli ćierpiemy/ z nim też krolowáć będziemy/ ieſli ſię go przemy/ y on ſię nas záprzy.

13. A newěřijmeli/ onť zuoſtáwá wěrný: ſám ſebe zapřijti nemuože.

Jeſli ieſteſmy niewiernymi/ wſzákoż on trwa wiernym/ záprzeć ſamego ſiebie nie może.

14. K tomu napomijnay/ ſwědectwij wydáwage před Pánem. Newaď ſe ſlowy/ nebo to k ničemémuž nenij vžitečné/ gediné k převrácenij poſluchačuom.

Ty rzeczy przypominay oświadczáiąc przed Pánem/ áby ſię nie wdawáli w ſpory około ſłow bez żadnego pożytku/ owſzem ku podwroceniu tych ktorzy ſłucháią.

ב

15 וְיִתְבַּטַּל לָךְ דְּתְקִים נַפְשָׁךְ גְּמִירָאִית קֳדָם אֱלָהָא פָּלְחָא דְּלָא בָהְתָא וּמַכְרֵז תְּרִיצָאִית מֶלְתָא דַּשְׁרָרָא׃

Studiati di eſſer te ſteſſo approuato à Dio, operaro da non hauer vergogna, che partiſca rettamente la parola de la verità.

16 מֶן מֶלֵּא סְרִיקָתָא דְּלַית בְּהֵין חַשְׁחוּ אֶשְׁתַּאַל יַתִּירָאִית גֵּיר נֵוסְפּוּן עַל רוּשְׁעהוּן הָלֵין דַּעְנֵין בְּהֵין׃

E raffrena i gridi profani e vani: perche profittaranno à maggior impietà.

17 וּמֶלַּתְהוֹן אַיְךְ חַלְדִּיתָא נוּמָא תֵּאחוּד בְּסַגִּיאָת אִיתַּוְהי דֵּין חַד מֶנְּהוֹן הוּמֶנֵאוֹס וַאֲחְרִנָּת פִּילִיטוֹס׃

E il lor parlare mangiarà come vna gangrena: de iquali è Himeneo è Fileto.

18 הָלֵין דַּטְעוֹ מֶן שְׁרָרָא כַּד אָמְרִין דַּקְיָמְתָא דְּמִיתֵא הֲוָת לָהּ וְהַיְמָנוּתָא דְּאֶנָשׁ אֶנָשׁ מַהְפְּכִין׃

Iquali hanno deuiato da la verità, dicendo la reſurrettione eſſer gia fatta, e ſouuertiſcono la fede d'alcuni.

19 שֶׁתְאֶסְתָּא דֵּין שְׁרִירָתָא דְּאַלָהָא קַיָּמָא הִי וְאִית לָהּ חָתְמָא הָנָא וְיָדַע מָרְיָא לְאַילֵין דְּדִילֵהּ אֶנּוּן וְנֶפְרוֹק מֶן עַוְלָא כָּל דְּקָרֵא לַשְׁמֵהּ דְּמָרְיָא׃

Nondimeno il fondamento di Dio ſta fermo, che ha queſto ſigillo: il Signore ha conoſciuti quei che ſon ſuoi, e partaſi da l'iniquità chiunque inuoca il nome di Chriſto.

20 בְּבַיְתָא דֵּין רַבָּא לָא הֲוָא מָאנֵא דְדַהְבָא בַּלְחוֹד אָו דְּסֵאמָא אִית בֵּהּ אֶלָּא אָף דְּקַיְסָא אָף דְּפַחָרָא מֶנְּהוֹן לְאִיקָרָא וּמֶנְּהוֹן לְצַעְרָא׃

Hor in vna gran caſa non vi ſono ſolamente de vaſi d'oro & d'argento, ma ancor di legno e di terra: & altri vene ſono ad honore, & altri à diſonore.

ב

15 וְדָאַגְתָּ לְיַסֵּד אֶת־נַפְשְׁךָ לְאֶבֶן בֹּחַן לֵאלֹהִים לַפּוֹעֵל לֹא יֵבוֹשׁ לְיַשֵּׁר אֶת־דְּבַר אֱמֶת׃

Procura con diligencia preſentarte à Dios aprouado como obr... que no tiene deque auergonçarſe, que traça bien la palabra de verdad.

16 מֵהֶבֶל וְשָׁוְא עֲלִילוֹת הַדְּבָרִים הִשָּׁמֶר לְךָ כִּי־הַרְבֵּה יִגְבּוּ בְּיִרְאַת יְהוָה׃

Mas los profanos y vanos clamores euita, porque muy adelante yran en la impiedad.

17 וּדְבָרָם פְּחֶתֶת הִיא אֲשֶׁר פָּשְׂתָה חֲמַת עַכְשׁוּב תַּחַת שְׂפָתֵימוֹ כְּמוֹהֶם הוּמְנָאוֹס וּפִילִיטוֹס׃

Y la palabra de ellos cunde como cancer: de los quales es Hymeneo y Phileto:

18 אֲשֶׁר תָּעוּ מִדֶּרֶךְ אֱמֶת לֵאמֹר כִּי־גַם עַתָּה הָיְתָה הַתְּקוּמָה וְדָחוּ רַבִּים לִנְפֹּל מֵאֱמוּנָה׃

Que ſe han deſcaminado de la verdad, diziendo, Que la reſurrecion es ya hecha y traſtornaron la fe de algunos.

19 אַךְ יְסוֹד מוּסָד מוּסָּד אֱלֹהִים הַמַּאֲמִין לֹא יָחִישׁ וְיֶשׁ־לוֹ חוֹתָם הַזֶּה יוֹדֵעַ יְהוָה אֶת־יְרֵאָיו וְיָסוּר מֵעָווֹן כָּל אֲשֶׁר יִקְרָא בְּשֵׁם הַמָּשִׁיחַ׃

Mas el fundamento de Dios eſtá firme, el qual tiene eſte ſello, Conoce el Sennor los que ſon ſuyos, Aparteſe de iniquidad todo aquel que inuoca el nombre del Chriſto.

20 וּבְבַיִת גָּדוֹל לֹא יֵשׁ־לְבַדּוֹ כְּלֵי זָהָב אוֹ־כֶסֶף כִּי־אִם גַּם כְּלֵי עֵץ וּכְלֵי יוֹצֵר וַאֲחָדִים לְכָבוֹד וַאֲחֵרִים לְבִשְׁנָה׃

Empero en la grande caſa, no ſolamente ay vaſos de oro y de plata, mas aun de madera y de barro: Y anſimiſmo vnos para honrra, y otros para deshonrra.

β′.

15. Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

Eſtudie toi de te rendre approuuē à Dieu, ouurier ſans reproche, detaillāt droitement la Parole de verité.

16. Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας.

Mais reprime les vaines & profanes crieries: car elles paſſeront plus auant en impieté:

17. Καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει, ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός.

Et leur parole rongera comme gangrene, d'entre leſquels ſont Hymenee & Philete:

18. Οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τήν τινων πίστιν.

Qui ſe ſont deſuoyés de la verité, en diſant que la reſurrection eſt deſia aduenue, & renuerſent la foy de quelques vns.

19. Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ· καὶ ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα (χριστοῦ.)

Toutesfois le fondement de Dieu, demeure ferme, ayant ce ſeau, Le Seigneur cognoiſt ceux qui ſont ſiens: &, Quiconque inuoque le Nom de Chriſt, qu'il ſe retire d'iniquite.

20. Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμήν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.

Or en vne grande maiſon il n'y a pas ſeulement des vaiſſeaux d'or & d'argent, mais auſſi de bois, & de terre, les vns a honneur & les autres à deshonneur.

CAP. II.

15. Solicitè cura teipſum probabilem exhibere Deo, operarium inconfuſibilem, rectè tractantem verbum veritatis.

Studie to ſhewe thy ſelfe approued vnto God / a workeman that needeth not to bee aſhamed/diuiding the worde of trueth aright.

16. Profana autem & inaniloquia devita, multum enim proficiunt ad impietatem.

Stay prophane/& vaine babblings: for they ſhall increaſe vnto more vngodlyneſſe.

17. Et ſermo eorum ut cancer ſerpit: ex quibus eſt Hymenæus & Philetus.

And their worde ſhall fret as a canker: of which ſort is Hymeneus and Philetus.

18. Qui à veritate exciderunt, dicentes reſurrectionem eſſe iam factam, & ſubverterunt quorundam fidē.

Which as concerning the trueth haue erred/ſaying that the reſurrection is paſt alreadie / and doe deſtroye the fayth of certaine.

19. Sed firmum fundamentum Dei ſtat, habens ſignaculum hoc. Cognovit Dominus qui ſunt eius, & diſcedat ab iniquitate omnis qui nominat nomen Domini.

But the foundation of God remayneth ſure/and hath this ſeale/ The Lord knoweth who are his / and / Let euery one that calleth on the Name of Chriſt/depart from iniquitie.

20. In magna autem domo, non ſolum ſunt vaſa aurea & argentea, ſed & lignea & fictilia : & quædam quidem in honorem, quædam autem in contumeliam.

Not withſtanding in a great houſe are not onely veſſels of gold and of ſiluer/ but alſo of wood and of earth/ and ſome for honor / and ſome vnto diſhonour.

Das II. Capitel.

15. Befleiſſige dich Gott zu erzeigen einen rechtſchaffen vnd vnſträfflichen Arbeiter / der da recht theile das Wort der warheit.

Ver flitig til at beuiſe dig en retſindig oc vſtraffelig Arbeydere faar Gud / ſom rettelige deler ſandheds ord.

16. Deß vngeiſtlichen loſen geſchwätzs entſchlage dich/ deñ es hilfft vil zum vngöttlichen weſen.

Holt dig fra den vaandelige løſe ſnack/thi hand hielper meget til it vgudeligt væſen.

17. Vnd jr wort friſſet vmb ſich wie der Krebs / vnter welchem iſt Hymeneus vnd Philetus.

Oc deris ord æder omkring ſig lige ſom en kreſſt/ iblant huilcke Hymeneus er/ oc Philetus.

18. Welche der warheit gefehlet haben/vnd ſagen : Die Aufferſtehung ſey ſchon geſchehen/ vnd haben etlicher glauben verkehret.

Huilcke der feylde i Sandhed/oc ſige/ at Opſtandelſen er allerede ſkeet / Oc haffue foruent nogle fra Troen.

19. Aber der veſte grund Gottes beſtehet / vnd hat dieſen Sigel / Der HERR kennet die ſeinen/ vnd es trette ab von vngerechtigkeit/wer den Namen Chriſti nennet.

Men Guds faſte grundvol er ſtadig / oc haffuer denne Beſeilning/ HERREN kender ſine/ oc huo ſom neffner Chriſti Naffn/ hand ſkal traade fra vretferdighed.

20. Inn einem groſſen Hauſe aber ſind nicht allein güldene vnd ſilberne gefäſſe / ſondern auch hültzerne vnnd jrrdiſche / vnd etliche zu ehren / etliche aber zu vnehren.

Der ere icke aleniſte kar aff Guld oc Solff i it ſtort huſſ/ men ocſaa aff træ oc iord/ oc nogle til ære/ oc nogle til vanære.

Kapitola II.

15. Pilně ſam o ſobě měg pěči/ aby ſe wydal Bohu zkuſſeného dělnijka/ tak aby nebyl hanby hoden/ prawě ſe obijrage s Slowem prawdy.

Pilnuy tego abyś ſie ſtáwił doświádczonym Bogu robotnikiem/ ktoryby ſie nie wſtydził / y ktoryby práwie ſzáfował ſłowo prawdy.

16. Mrzkých pak a marných řečij waruog ſe/ nebo welmi poſluhugij k bezbožnoſti.

A ſproſnego wołánia o rzeczach nikczemnych powściągay/ bo dáley poydzie ku więtſzey niepobożności.

17 A řeč gegich yako Rak ten neduh rozgijdá ſe: z kterýchžto geſt Hymeneus / a Filetus.

A mowa ich wada ſie tákoby piekielny ogień/ z ktorych ieſt Hymeneus y Filetus.

18. Kteřijž gſau od Prawdy wypadli/ prawijce/ žeby ſe giž z mrtwých wſtánij ſtalo / a přewrátili některých Wijru.

Ktorzy od prawdy odſtrzelili ſie / powiedáiąc iż iuż zſtało ſie z martwych wſtánie/ y podwrácáią wiárę niektorych.

19 Ale základ Božij tenť pewně ſtogij mage za znamenij toto/ Znáť Pán kteřijž gſau geho. A Odſtup od neprawoſti každý / kdož wzýwá Gměno PÁně.

A wſzákże mocny ſtoi grunt Boży máiąc tę pieczęć: Zna Pan ktorzy ſą iego. Y / Niech odſtąpi od nieſpráwiedliwości wſzelki ktory wzywa imienia Kryſtuſowego.

20. W domu pak welikém/ ne toliko gſu nádoby Zlaté a Střijbrné/ ale také Hliněnné a dřewěnné: a některé zagiſté ke cti/ a některé k potupě.

Przytym w wielkim domu nie tylko ſą naczynia złote y ſrebrne/ ale też drewniáne y gliniáne/ A niektore ku vczćiwości/ drugie záſie ku zelżywości.

ב

21 אִן אֱנָשׁ הָכִיל יְדַכֵּא נַפְשֵׁהּ מֵן הָלֵין הָוֵא מָאנָא דַכְיָא לְאִיקָרָא דְּעָהֵין לְחוּשְׁחָא דְמָרֵהּ וּמְטַיַּב לְכֻל עֲבָד טָב ׃

Se alcuno dunque ſi purgarà da queſte coſe, ſarà vaſo ſantificato ad honore, & vtile al Signore, preparato ad ogni buona opera.

22 מֵן כֻּלְהֵין רֵגְיָתָא דְּטַלְיוּתָא עֲרוּק וְהַרֵט בָּתַר כֵּאנוּתָא וְהַימָנוּתָא וְחוּבָּא וַשְׁלָמָא עַם אִילֵין דְּקָרֵין לְמָרַן בְּלֶבָּא דַכְיָא ׃

Fuggi ancora i deſiderij giouenili, e ſeguita la giuſtitia, la fede, la charità, la pace con tutti quelli che inuocano il Signore con puro cuore.

23 חֶרְיָנֵא סַכְלֵא אִילֵין דְּדְלָא מַרְדוּ אֶנוּן אֶשְׁתַּאַל מֵנְהוֹן יָדַע אַנְתְּ גֵּיר דְּתַכְתּוּשָׁא מוֹלְדִין ׃

Eſchifa le ſtolte queſtioni che ſon ſenza inſtruttione: ſapendo ch'elle generano combattimenti.

24 עַבְדֵּהּ דֵּין דְּמָרַן לָא חַיָּב לְמֶתְכַּתְּשׁוּ אֶלָּא דְנֶהְוֵא מַכִּיךְ לְוָת כֻּל נָשׁ וּמַלְפָן וְנַגִּירָא רוּחֵהּ ׃

E il ſeruo del Signore non dee combattere, ma eſſer manſueto verſo tutti, atto ad inſegnare, che ſopporti patientemenmente i maluagij.

25 דְּנֶהְוֵא רָדֵא לְאִילֵין דְּמֶתְחַרִין לְקוּבְלֵהּ בְּמַכִּיכוּתָא דַלְמָא נִתֵּל לְהוֹן אֱלָהָא תְּיָבוּתָא וְנִדְעוּן שְׁרָרָא ׃

Inſtruendo con manſuetudine quelli che hanno altro ſentimento per vedere, ſe mai Iddio concedeſſe loro che ſi rauueggano, per conoſcer la verità.

26 דְּנֶעְהֲדוּן נַפְשְׁהוֹן וְנֶפְרְקוּן מֵן פַּחֵהּ דְּסָטָנָא דְּבֵהּ אֶתְתְּצִידוּ לְצֶבְיָנֵהּ ׃

E che ſcappati del laccio del diauolo, eſſendo da lui tenuti preſi ſ'auuendino per fare la volontà di quello.

ג

1 הָדָא דֵּין הֲוַית יָדַע דְּבְיַוְמָתָא אַחְרָיֵא נֵאתוּן זַבְנָא קַשְׁיָא ׃

Hor ſappi queſto, che ne gli vltimi giorni ſoprauuerranno tempi pericoloſi.

ב

21 וְאִם אִישׁ יְטַהֵר אֶת־נַפְשׁוֹ מֵאֵלֶּה יִהְיֶה כְּלִי לְכָבוֹד נִקְדָּשׁ וּמוֹעִיל לְבַעַל הַבַּיִת לְכָל־מַעֲשֶׂה טוֹב נָכוֹן ׃

Anſi que el que ſe limpiare de eſtas coſas, ſerà vaſo para honrta ſanctificado y vtil para los vſos del Sennor, y aparejado para toda buena obra.

22 מִפְּנֵי מַאֲוַיֵּי הַנְּעָרִים בְּרַח לְךָ וְרָדְפָה אַחֲרֵי צְדָקָה אֱמוּנָה אַהֲבָה שָׁלוֹם עִם אֲשֶׁר קוֹרְאִים אֶת־יְהוָה בְּלֵב טָהוֹר ׃

Item huye los deſſeos juueniles, y ſigue la juſticia, la fe, la charidad, la paz, con los que inuocan àl Sennor con limpio coraçon.

23 קוּשְׁיוֹת וּבַקְּרוֹת כְּסִילוֹת אֲשֶׁר בְּלִי מוּסָר סוּר מֵהֶן יוֹדֵעַ כִּי־מוֹלִידוֹת מְרִיבוֹת הֵנָּה ׃

Empero las queſtiones locas y ſin ſabiduria deſecha, ſabiendo que engendran contiendas:

24 וּלְעֶבֶד אֲדֹנָיו לֹא יִשְׁוֶה לוֹ לְהִלָּחֵם כִּי־אִם לִהְיוֹתוֹ עָנָו אֶל־כֻּלָּם אִישׁ לִמּוּדִים וְאֶרֶךְ אַפַּיִם ׃

Que el ſieruo del Sennor no es meneſter que ſea litigioſo, ſino manſo para con todos, apto para enſennar, ſuffrido:

25 בַּעֲנָוָה מְיַסֵּר אֶת־מִתְקוֹמְמָיו אִם יִתֵּן לָהֶם אֱלֹהִים אֶת־תְּשׁוּבָה לָדַעַת אֱמֶת ׃

Que con manſedumbre enſenne à los que reſiſté: ſi por ventura Dios les de que ſe arrepientan y conozcan la verdad:

26 וְלָשׁוּב לְהָקִיץ אֶל־נַפְשָׁם מִמּוֹקְשֵׁי הַשָּׂטָן אֲשֶׁר בָּם נוֹקְשׁוּ כִּרְצוֹן נַפְשׁוֹ ׃

Y ſe conuiertã del lazo del diablo en que eſtan captiuos, à hazer ſu voluntad.

ג

1 וְזֹאת תֵּדַע כִּי־בְאַחֲרִית הַיָּמִים תְּבוֹאֶינָה רָעוֹת עִתִּים ׃

Eſto empero ſepas que en los poſtreros dias, vendràn tiempos peligoſos.

β.

21. Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον, καὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον.

Si quelcun donc ſe purifie, s'eſtant ſeparé de ces choſes, il ſera vn vaiſſeau ſanctifié à honneur, & duiſant au Seigneur, & appareillé à toute bonne œuure.

22. Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας.

Fui auſſi les deſirs de ieuneſſe, & pourchaſſe iuſtice, foy, charité, & paix auec ceux qui inuoquent de cœur pur le Seigneur.

23. Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσι μάχας.

Et reiette les queſtions folles, & qui ſont ſans inſtruction, ſachans qu'elles engendrent debats.

24. Δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικὸν, ἀνεξίκακον.

Or ne faut-il point que le ſeruiteur du Seigneur ſoit debateur : ains qu'il ſoit doux enuers tous, propre à endoctriner, ſupportant patiemment les mauuais.

25. Ἐν πρᾳότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους· μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας.

Enſeignant auec douceur ceux qui ont ſentiment contraire, pour eſſayer, ſi quelquesfois Dieu leur donnera repentance pour recognoiſtre la verite:

26. Καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

Et qu'ils ſe reſueillent en ſortant du piege du diable. par lequel ils ont eſté prins pour faite ſa volonté.

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί.

Or ſache ceci, qu'és derniers iours il ſuruiendra des temps faſcheux.

CAP. II.

21. Si quis ergo emundaverit ſe ab iſtis: erit vas in honorem ſanctificatum, & utile Domino, ad omne opus bonum paratum.

If any man therefore purge himſelfe from theſe / he ſhall be a veſſell vnto honour / ſanctified / and meete for the Lord / and prepared vnto euery good worke.

22. Iuvenilia autem deſideria fuge: ſectare verò iuſtitiam, fidem, charitatem, & pacem cum iis qui invocant Dominum de corde puro.

Flee alſo from the luſts of youth/and followe after righteouſneſſe/fayth/loue/ and peace/with them that call on the Lorde with pure heart.

23. Stultas autem & ſine diſciplina quæſtiones devita: ſciens quia generant lites.

And put away fooliſh/and vnlearned queſtions/knowing that they ingender ſtrife.

24. Servum autem Domini non oportet litigare, ſed manſuetum eſſe ad omnes, docibilem, patientem.

But ẏ ſeruant of the Lord muſt not ſtriue / but muſt be gentle towarde all men/ apt to teach/ſuffring the euill men patiently.

25. Cum modeſtia corripientem eos qui reſiſtunt veritati: nequando Deus det illis pœnitentiam ad cognoſcendam veritatem.

Inſtructing them with meeknes that are contrarie minded / prouing if God at anie time will giue them repentance/ that they may know the trueth.

26. Et reſipiſcant à diaboli laqueis, à quo captivi tenentur ad ipſius voluntatem.

And that they may come to amendment out of the ſnare of the deuil/which are taken of him at his will.

CAP. III.

HOc autem ſcito, quòd in noviſſimis diebus inſtabunt tempora periculoſa.

This knowe alſo / that in the laſt dayes ſhall come perilous times.

Das II. Capitel.

21. So nun jemandt ſich reiniget von ſolchen Leuten/der wird ein geheiliget Faß ſein / zu den ehren / dem Haußherrn bräuchlich / vnd zu allem guten werck bereitet.

Der ſom nogen nu renſer ſig fra ſaadant Folck/ hand bliffuer it hellige Kar / til ære / ſom Hoſbonden kand bruge/ oc er bered til alle gode gerninger.

22. Fleuch die lüſte der jugend/ jage aber nach der gerechtigkeit/ dem glauben/ der liebe/ dem fride/ mit allen die den HERRN anruffen von reinem hertzen.

Fly vngdommens bering/Giff dig effter Retferdighed/ Troen / Kærlighed / Fred / met alle dem/ ſom kalde paa HERREN met it rent hierte.

23. Aber der thörichten vnd vnnützen Fragen entſchlage dich/ denn du weiſſeſt/ daß ſie nur zanck geberen.

Men holt dig fra daarlige oc wnyttelige Spørſſmaal/ thi du vedſt/ at de føde ekon trette.

24. Ein Knecht aber deß HERRN ſol nit zänckiſch ſein/ſondern freundlich gegen jederman/ lehrhafftig. Der die böſen tragen kan.

Oc HERRENS Tienere ſkal icke vere tretactig/ men venlig imod huer mand/ redebon til at lære. Som kand fordrage de Onde.

25. Mit ſanfftmut/ vnd ſtraffet die widerſpenſtigen/ob jnen Gott dermal eins buſſe gebe/ die Warheit zuerkennen.

Met ſactmodighed / oc ſtraffe de Genſtridige/om Gud vilde en gong giffue dem penitentze / til at bekende Sandhed.

26. Vnd wider nüchtern würden/ auß deß Teufels ſtrick/von dem ſie gefangen ſind/ zu ſeinem willen.

Oc at bliffue ædru igen aff Dieffuelens ſnare/ aff huilcken de ere fangne / effter hans vilie.

Das III. Capitel.

DAs ſolt du aber wiſſen/ daß in den letzten tagen werden grewliche zeit kommen.

DEt ſkalt du oc vide/at der ſkal i de ſiſte dage komme gruſelig tid.

Kapitola II.

21. Protož budeli ſe kdo očiſſtowati od těchto wěcý / bude nádobau ke cti poſwěcenau a vžitečnau PAnu / k každému ſkutku dobrému hotowau.

Jeſliby kto tedy oczyścił ſie od tych/ bedźie naczyniem ku vczćiwośći poświeconym y godnym Panu/ gotowym na wſzelka ſpráwe dobra.

22. Mládenčijch pak žádoſtij/ waruog ſe: ale náſleduog Sprawedlnoſti/ Wijry/ Láſky/ Pokoge/ s těmi kteřijž wzýwagij PANA z ſrdce čiſtého.

A chroń ſie pożadliwośći młodźieńſkich ále naſladuy ſprawiedliwośći/ miłośći/ wiáry/ pokoiu/ z tymi ktorzy wzywáia Páná z czyſtego ſercá.

23. Bláznivých pak a neumělých otázek / kterež gſu bez aužitku / warůg ſe/ wěda že plodij toliko ſwáry.

A temu odrzuć precz głupie gadki/ y w ktorych nauki niemaſz/ wiedząc iż oni rodzą zwady.

24. Na ſlužebnijka pak Božijho neſluſſý ſe waditi/ ale aby byl krotký ke wſſem / způſobný k včenij / trpěliwý.

A ſługá Páńſki nie ma ſie wádźić/ ále vkładnym być przećiwko każdemu/ godnym ku nauczániu/ ćierpiącym złe ludźi.

25. A kterýžby včil a treſtal s ſtřijdmoſtij / ty kteřijž ſe protiwj prawdě/ zdaby ſnad někdy dal gim Bůh pokánij k poznánij prawdy.

Z cichośćią/ vcząc ty ktorzy ſie ſprzećiwiáia/ ázaby im kiedy Bog dał vpámiętánie ku poznániu prawdy.

26. Aby vſſli oſydel ďáblowých/ od kterěhož gſauce zgijmanij / gſau w wězenij k geho wuoli.

Aby wybawieni bedac z śidla czártowſkiego / w ktorym ſa poymáni/ obaczyli ſie ku czynieniu woley iego.

Kapitola III.

TOto pak wěz že w poſlednjch dnech naſtanau čaſowé nebezpečnij:

A Wiedz to/ iż oſtátecznych czáſow náſtáną chwile niebeſpieczne.

ג

2 וְנֶהְווֹן בְּנַי־נָשָׁא רָחְמֵי נַפְשְׁהוֹן וְרָחְמַיּ כַּסְפָּא שַׁבְהֲרָנֵא רָמֵא מְגַדְּפָנָא דְּלַאֲנָשַׁיְהוֹן לָא מְתְתְּפִּיסִין כָּפְרֵי בְּטַיְבוּתָא רַשִׁיעֵא ׃

Percioche gli huomini ſaranno amatori di ſe ſteſſi, auari, arroganti, ſuperbi, baſtemmiatori, diſobbedienti à i padri e madri, ingrati, impij.

3 אַכְלַי קַרְצָא מְשַׁעְבְּדֵי לְרֶגְתָא בַּעֲרִירָיָא סָנְיֵי טָבָתָא ׃

Senz'affettione, mancatori di fede, calunniatori, ſenza temperanza, crudeli, odiatori del bene.

4 מַשְׁלְמָנֵא מְסַרְהְבָא חַתִירֵא רָחְמַי רְגִיגָתָא טָב מִן חוּבֵּהּ דַּאלָהָא ׃

Traditori, temerari, altieri, amatori de le volutta, piu che amatori di Dio.

5 דְּאִית לְהוֹן אֶסְכֵּמָא דְּדַחְלַת אֲלָהָא וּמֶן חַיְלֵהּ דַּאלָהָא רַחִיקִין דְּהָכַנָּא אֲנּוּן דְּרָחוּק אֲנּוּן מֶנָּךְ ׃

Hauendo apparenza di pieta, ma negando la virtù di eſſa Ritirati dunque da queſti tali.

6 מֶנְּהוֹן אֲנּוּן גֵּיר הָנוּן דִּמְחַלְּדִין בְּבָתֵּא וְשָׁבְיָן נְשֵׁא דְּטַמִירָן בַּחְטָהֵא וּמֶתְדַּבְּרָן לְרֶגְיָגָתָא מ מְשַׁחְלְפָתָא ׃

Perche di queſti ſon coloro che ſen'entrano per le caſe, e fanno prigioni le donnicciuole, cariche di peccati, che ſon menate da varie concupiſcentie.

7 דִּבְכֻל זְבַן יָלְפִין מֶמְתוּם לְיִדַעְתָּא דִּשְׁרָרָא לְמֵאתָא לָא מֶשְׁכְּחִין ׃

Che ſempre imparano, ne mai poſſon venire à la cognitione de la verità.

8 אַיְכַנָּא דֵּין דְּיָנִיס וְיַנְבְּרֵס קָמוּ לוּקְבַל מוּשֶׁא הָכַנָּא אַף הָנוּן קָיְמִין לוּקְבַל שְׁרָרָא אֲנָשָׁא דַּמְחַבַּל רַעְיָנְהוֹן וּסְלִין מֶן הַיְמָנוּתָא ׃

E nel modo che Ianne e Iambre fecero reſiſtenza à Moiſe, coſi ancor queſti reſiſteno à la verità: huomini corrotti di mente, riprouati quanto à la fede.

ג

2 כִּי־יִהְיוּ הָאֲנָשִׁים אֹהֲבֵי נַפְשָׁם אֹהֲבֵי־כֶסֶף גֵּאִים הוֹלְלִים מְחָרְפִים וּמְגַדְּפִים אֲשֶׁר יִלְעֲגוּ לְאָב וְיָבוּזוּ לִיקְהַת אֵם לְהָשִׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה רְשָׁעִים ׃

Que aurá hombres amadores de ſi, auaros, (cudicioſos,) glorioſos, ſoberuios, maldizientes, de ſobedecedores de ſus padres, ingratos, impuros.

3 אֵימִים אֲשֶׁר יְשַׁלְּחוּ יְדֵיהֶם בִּשְׁלוֹמֵיהֶם וַיְחַלְּלוּ בְּרִיתָם מַכְלִימִים בְּעִטִּים אַכְזָרִים אַנְשֵׁי בְלִיַּעַל ׃

Sin affecto, deſſeales, calumniadores, deſtemplados, ſin manſedumbre, ſin bondad.

4 מְגַלִּים סוֹד פּוֹשְׁקִים מְפִּיחִים כָּל־דָּבָר חֲפֵצִים בַּחֲפָצִם יוֹתֵר מֵחֲפוֹץ בֵּאלֹהִים ׃

Traydores, arrebatados, hinchados amadores de los deleytes mas que de Dios.

5 אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם דְּמוּת יִרְאַת אֱלֹהִים אַךְ אֶת־גְּבוּרָתָהּ מְכַחֲשִׁים וַאֲשֶׁר כָּאֵלֶּה סוּר מֵהֶם ׃

Teniendo el apparencia de piedad, mas negando la efficacia de ella: y à eſtos euita:

6 וּמֵאֵלֶּה הָיוּ אֲשֶׁר הוֹלְכִים מִבַּיִת הַבַּיְתָה וְשׁוֹבִים אֶת־הַנָּשִׁים הַמְּסֻבָּלוֹת בַּחֲטָאִים הַנִּשְׁבּוֹת בְּתַאֲוֹת חֲלִיפוֹת רַבּוֹת ׃

Porque de eſtos ſon los que ſe entran por las caſas, y lleuan captiuas las mugercillas, cargadas de peccados, lleuadas de diuerſas concupiſcencias:

7 תָּמִיד לוֹמְדוֹת וּבְכָל־עֵת לֹא יְכוֹלוֹת לָבוֹא אֶל־דַּעַת אֱמֶת ׃

Que ſiempre aprenden, y nunca pueden acabar de llegar àl conocimiento de la verdad.

8 וְכַאֲשֶׁר דָּתָן וַאֲבִירָם קָמוּ עַל־מֹשֶׁה כֵּן גַּם הָאֵלֶּה מִתְקוֹמְמִים עַל־הָאֱמֶת אֲנָשִׁים חַסְרֵי לֵב סֵטִים סוֹרְדִים בֶּאֱמוּנָה ׃

Y de la manera que Iannes y Mambres reſiſtieron à Moyſen, anſi tambien eſtos reſiſten à la verdad: hombres corruptos de entendimiento, reprobos acerca de la fe.

γ'.

2. Ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι.

Car les hommes ſeront amateurs d'eux meſmes, auaricieux, vanteurs, orgueilleux, diffamateurs, deſobeiſſans à peres & meres, ingrats, profanes.

3. Ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι.

Sans affection naturelle, ſans loyauté, calomniateurs, incontinens, cruels, haiſſans les bons:

4. Προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι.

Traiſtres, temeraires, enflés, amateurs de voluptés pluſtoſt que de Dieu:

5. Ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι· καὶ τούτους ἀποτρέπου.

Ayans l'apparence de pieté, mais ayans renié la force d'icelle: deſtourne-toi auſſi de telles gens.

6. Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰχμαλωτεύοντες τὰ γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις.

Car d'entre ceux-ci ſont ceux qui ſe fourrent ès maiſons, & qui tienent captiues les femmelettes chargees de pechés, tranſportees par diuerſes conuoitiſes.

7. Πάντοτε μανθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα.

Leſquelles apprenent touſiours, & iamais ne peuuēt paruenir à la cognoiſſance de verité.

8. Ὃν τρόπον δὲ ἰαννῆς καὶ ἰαμβρῆς ἀντέστησαν μωϋσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν.

Et comme Iannes & Iambres ont reſiſté à Moyſe, ceux ci pareillement reſiſtent à la verité: gens du tout corrompus d'entendemēt, reprouués quāt à la foy.

CAP. III.

2. Et erunt homines ſeipſos amantes, cupidi, elati, ſuperbi, blaſphemi, parentibus non obedientes, ingrati, ſceleſti.

For men ſhalbe louers of their owne ſelues/ couetous/ boaſters/ proude/ curſed ſpeakers/ diſobedient to parents/ vnthankefull/ vnholy.

3. Sine affectione, ſine pace, criminatores, incontinentes, immites, ſine benignitate.

Without naturall affection/ trucebreakers/ falſe accuſers/ intemperate/ fierce/ deſpiſers of them which are good.

4. Proditores, proterui, tumidi, & voluptatum amatores magis quam Dei.

Traitours/ headie/ high minded/ louers of pleaſures more then louers of God.

5. Habentes ſpeciem quidem pietatis, virtutem autē eius abnegantes. Et hos devita.

Hauing a ſhew of godlines/ but haue denied the power thereof/ turne away therefore from ſuch.

6. Ex his enim ſunt qui penetrant domos: & captivas ducunt mulierculas oneratas peccatis, quæ ducuntur variis deſideriis.

For of this ſorte are they which creepe into houſes/ and leade captiue ſimple women laden with ſinnes/ and led with diuers luſtes.

7. Semper diſcentes, & nunquam ad ſcientiam veritatis pervenientes.

Which women are euer learning/ and are neuer able to come to the knowledge of the trueth.

8. Quemadmodum autem Iannes & Mambres reſtiterunt Moyſi: ita & hi reſiſtunt veritati, homines corrupti mente, reprobi circa fidem.

And as Jannes and Jambres withſtood Moſes/ ſo do theſe alſo reſiſt the trueth/ men of corrupt mindes/ reprobate concerning the fayth.

Das III. Capitel.

2. Denn es werden Menſchen ſein/ die von ſich ſelbs halten/ geitzig/ ruhmrätig/ hoffertig/ läſterer/ den Eltern vngehorſam/ vndanckbar/ vngeiſtlich.

Thi der ſkulle vere Menniſke/ ſom holde aff ſig ſelff/ Gerige/ Stortalende/ Hofferdige/ Beſpaattere/ Foreldrene wlydige/ Wtacknemmelige/ Waandelige.

3. Störrig/ vnverſöhnlich/ ſchänder/ vnkeuſch/ wilde/ vngütig.

Wkærlige/ Wforligelige/ Skendere/ Wkyſke/ Bilde/ Banartige.

4. Verräther/ frefeler/ auffgeblaſen/ die mehr lieben wolluſt denn Gott.

Forredere/ Fortredelige/ Opblæſde/ Som mere elſke vellyſt end Gud.

5. Die da haben den ſchein eines Gottſeligen weſens/ aber ſeine krafft verlaugnen ſie. Vnd ſolche meide.

Som haffue it Gudeligt væſens anſeelſe/ men de necte krafften der aff/ Fly oc ſaa ſaadane.

6. Auß denſelbigen ſind/ die hin vnd her in die Häuſer ſchleuchen/ vnd füren die Weiblein gefangen/ die mit ſünden beladen ſind/ vnd mit mancherley lüſten fahren.

Aff de ſamme ere/ de ſom løbe her oc der i Hnſene/ oc føre Quinderne fangne/ Som ere beſuarede met Synd/ oc fare met allehonde lyſt.

7. Lernen immerdar/ vnnd können nimmer zur erkenntniß der warheit kommen.

De lære altid/ oc kunde aldri komme til Sandheds bekendelſe.

8. Gleicher weiſe aber/ wie Jannes vnnd Jambres Moſi widerſtunden/ alſo widerſtehen auch dieſe der Warheit. Es ſind Menſchen von zerrütten ſinnen/ vntüchtig zum glauben.

Oc lige ſom Jannes oc Jambres ſtode mod Moſe/ ſaa ſtaa oc diſſe mod Sandhed/ det ere Menniſke met forderffuede ſind/ oc wduelige til Troen.

Kapitola III.

2. A budau lidé ſami ſebe milugijce/ lakomij/ hrdij/ pyſſnij/ ruhači/ rodičuow ſwých neposluſſnij/ newděčnij/ bezbožnij.

Abowiem będą ludźie ſámi ſiebie miłuiący/ łákomi/ chlubni/ pyſzni/ złorzeczący/ rodźicom nieposłuſzni/ niewdźięczni/ niepobożni.

3. Bez dobré žádoſti/ aumluw nezdrželiwij/ hánce/ neſtřijdmij/ nepokognij/ bez dobrotiwoſti.

Bez miłośći/ nie trzymáiący przymierza/ potwárce/ niepowśćiągliwi/ okrutni/ dobrych nie miłuiący.

4. Zrádcy/ zpurnij/ wſſetečnij/ nadutij a rozkoſſe milugijce/ wijce nežli Boha:

Zdrayce/ ſwápliwi/ nádęći/ w roſkoſzach ſie kocháiący rádſzey niż Bogá miłuiący.

5. Magijce zagiſté zpuoſob pobožnoſti/ ale mocy gegij zapijragijce. Y těch ſe warug:

Máiący podobieńſtwo pobożności/ ále ktorzy ſie mocy iey záprzeli/ tych ſie tedy ſtrzeż.

6. Nebo někteřij z těch gſau/ kteřijž ſe taulagij po domijch/ a gijmagijce ženy po ſobě táhnau/ obtijžené hřijchy/ genž býwagij wedeny rozličnými žádoſtmi:

Abowiem z tych ſą ći ktorzy wkrádáią ſie w domy/ poimáne wiodą niewiáſtki/ obciążone grzechy/ wwodząc ſie zá rozmaithemi pożądliwośćiámi.

7. Wždycky ſe učijce/ a nikdý k poznánij prawdy nepřicházegijce.

Ktore ſie záwżdy vczą/ á nigdy ku vznániu prawdy przyydź nie mogą.

8. Nebo yako Jannes a Mambres protiwili ſe Moyžijſſowi/ tak y tito protiwij ſe Prawdě/ Lidé zmámeni na myſli/ a bludnij při Wijře.

A iáko Jánnes y Jambres záſtáwowáli ſie Moiżeſzowi/ ták też ći przećiwiáią ſie prawdźie/ ludźie rozumu ſkáżonego/ odrzuceni co ſie wiáry tycze.

ג

9 אלא לא יאתון לקדמיהון שטיותהון גיר מתידעא הי לכל נש איכנא דאף דהנון אתידעת :

Ma non ſaranno piu profitto: percioche la loro ſtoltitia ſarà manifeſta à tutti, come fu ancor quella di coloro.

10 אנת דין אתית בתר יולפני ובתר דוברי ובתר צביני ובתר הימנותי ובתר נגירות רוחי ובתר חובי ובתר מסיברנותי :

Hor tu hai ben compreſa la mia dottrina, il mio modo del viuere, il propoſito, la fede, la patientia, la charità, la ſofferenza.

11 ובתר רדיפותי ובתר חשי ידע אנת אילין סיברת באנטיוכיא ובאיקנון ובלוסטרא אידא רדיפותא סיברת ומן כלהין פצני מרי :

Le perſecutioni, le afflittioni, de la ſorte che mi ſono auuenute in Antiochia, in Iconio, in Liſtra: quali perſecutioni io habbi ſoſtenute, e di tutte il Signore m'ha liberato.

12 וכלהון דין אילין דצבין בדחלתא אלהא דנחון בישוע משיחא מתרדפון :

E tutti quelli ancora, che vogliono viuer piamente in Chriſto IESV ſaranno i perſeguitati.

13 בני נשא דין בישא ומטעינא יוספון על בישותהון כד טעין ומטעין :

Ma gli huomini maluagij & ingannatori profittaranno in peggio, ingannando altrui, & eſſendo ingannati eſſi.

14 אנת דין קוא באילין דילפת ואשתררת ידע אנת גיר מן מנו ילפת :

Ma tu ſta ſaldo ne le coſe che hai imparate, e che ti ſono ſtate commeſſe, ſapiendo da chi tu l'hai imparate.

15 ודמן טליותך ספרא קדישא יליף אנת דמשכחין דנחכמונך לחיא בהימנותא דבישוע משיחא :

E che da fanciullo hai hauuta cognitione de le ſacre lettere, lequali ti poſſon far dotto à ſalute, per la fede che è in Chriſto IESV.

ג

9 כי אם לא יפרו ולא ירבו כי נבלתם תגלה לעיני כל בני אדם כמו גם נבלתם נגלתה :

Mas no ſeran encimados: porque ſu locura ſera manifieſta à todos, como tambien lo fue la de aquellos.

10 ואת באת אחרי למודי הליכותי רצוני אמונתי ארך אפים אהבה שברה תקוה ודמיה :

Tu empero has alcançado mi doctrina, inſtitucion, intento, fe, largura de animo, charidad paciencia.

11 ברדופי ובעני כמה באו עלי באנטיוכיא באיקון בלוסטרא כמה ירדפוני ויכלתי כי מכלם הצילני יהוה :

Perſecuciones, afflicciones, quales me fueron hechas en Antiochia, Iconio, Lyſtras: quales perſecuciones he ſuffrido, y de todas me ha librado el Sennor.

12 וכל אשר יאבו ביראת יהוה לחיות בישוע המשיח ירדפון :

Y aun todos losque quieren biuir piamente en el Chriſto, padeceran perſecucion.

13 ואנשי בליעל אנשי תך ומרמה יפרו וירבו על הרעה מתעים ומתעתעים המה :

Mas los malos hombres, y los engannadores, yran de mal en peor engannados, y engannando à otros.

14 ואת עמדה נא באשר למדת והפקדת יודע את האיש אשר למדת ממנו :

Anſique tu eſtà firme en loque has aprendido, y te ha ſido encargado, ſabiendo de quien has aprendido.

15 וכי מנעורים ידעת את ספרים קדושים אשר יוכלו לחכמך לישועה באמונה אשר היא בישוע המשיח :

Y que ſabes las ſagradas letras deſde la ninnez, las quales te pueden hazer ſabio para la ſalud por la fe que es en el Chriſto Ieſus.

γ'.

9. Ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖστον. ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο.

Mais ils n'auanceront pas plus outre: car leur folie ſera manifeſtee a tous, comme auſſi a eſtè celle de ceux-la.

10. Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ.

Mais toi, tu as pleinement comprins ma doctrine, conduite, intention, foy, douceur, charite, patiance.

11. Τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν. οἷά μοι ἐγένοντο ἐν ἀντιοχείᾳ, ἐν ἰκονίῳ, ἐν λύστροις· οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα· καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ κύριος.

Mes perſecutions, & afflictions, telles qu'elles me ſont aduenues en Antioche, & Iconie, & en Lyſtre: voire quelles perſecutions I'ai ſouſtenues, & comment le Seigneur m'a deliurè de toutes.

12. Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν χριστῷ ἰησοῦ, διωχθήσονται.

Or tous ceux auſſi qui veulent viure ſelon pieté en Ieſus Chriſt, ſouffriront perſecution.

13. Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.

Mais les hommes mauuais, & abuſeurs, s'auancernot en empirant, ſeduiſans & eſtant ſeduits.

14. Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης· εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες.

Or toi, demeure ès choſes que tu as apprinſes, & qui t'ont eſtè commiſes, ſachant de qui tu les as apprinſes:

15. Καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν, διὰ πίστεως τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ.

Et que dés ton enfance tu as cognoiſſance des ſainctes lettres, leſquelles te peuuent rendre ſage à ſalut par la foy qui eſt en Ieſus Chriſt.

CAP. III.

9. Sed ultrà non proficient: inſipientia enim eorum manifeſta erit omnibus, ſicut & illorum fuit.

But they ſhall preuaile no longer: for their madnes ſhall bee euident vnto all men/as theirs alſo was.

10. Tu autem aſſecutus es meam doctrinam, inſtitutionem, propoſitum, fidem, lõganimitatem, dilectionem, patientiam.

But thou haſt fully knowen my doctrine/maner of liuing/ purpoſe/ fayth/ long ſuffering/loue/ pacience.

11. Perſecutiones, paſſiones: qualia mihi facta ſunt Antiochiæ, Iconii, Lyſtris: quales perſecutiones ſuſtinui, & ex omnibus eripuit me Dominus.

Perſecutions/ and afflictions which came vnto me at Antiochia / at Iconium/and at Lyſtri/which perſecutions I ſuffered: but from them all the Lord deliuered me.

12. Et omnes qui piè volunt vivere in Chriſto Ieſu, perſecutionem patientur.

Yea/and all that will liue godly in Chriſt Jeſus/ſhall ſuffer perſecution.

13. Mali autem homines & ſeductores proficient in peius: errantes, & in errorem mittentes.

But the euill men & deceyuers/ ſhal waxe worſe and worſe/ deceyuing/ and being deceaued.

14. Tu verò permane in iis quæ didiciſti, & credita ſunt tibi: ſciens à quo didiceris.

But continue thou in the thinges which thou haſt learned / and art perſwaded thereof/knowing of whom thou haſt learned them.

15. Et quia ab infantia ſacras literas noſti, quæ te poſſunt inſtruere ad ſalutem, per fidem quæ eſt in Chriſto Ieſu.

And that thou haſt knowen the holy Scriptures of a childe/which are able to make the wiſe vnto ſaluation through the fayth which is in Chriſt Jeſus.

Das III. Capitel.

9. Aber ſie werdens die länge nicht treiben / den jre thorheit wirdt offenbar werden jederman / gleich wie auch jener war.

Men de ſkulle icke bedriffue det lenge/ Thi deris daarlighed ſkal bliffue obenbare for huer mand/ Lige ſom de andris ocſaa vaar.

10. Du aber haſt erfahren meine lehre/ meine weiſe/ meine meinung/ meinen glauben/ meine langmuth/ meine liebe/ meine gedult.

Men du haffuer forfaret/ min ſkick/ min mening min Tro/ min Langmodighed/ min kærlighed/ min taalmodighed.

11. Meine verfolgung / meine leiden/ welche mir widerfahren ſind zu Antiochia / zu Iconio/ zu Liſtran/ welche verfolgung ich da ertrug. Vnd auß allen hat mich der HERR erlöſet.

Min forfølgelſe/ min pine/ ſom mig er viderfaren i Antiochia/ i Iconio/ i Lyſtran/ huilcken forfølgelſe ieg leed der / Oc HERREN frelſte mig/ aff alle ſammen.

12. Vnnd alle / die Gottſelig leben wöllen in Chriſto Jeſu/ müſſen verfolgung leiden.

Oc alle/ ſom ville leffue Gudelige i Chriſto Jheſu/ de ſkulle lide forfølgelſe.

13. Mit den böſen Menſchen aber vnnd verfüriſchen / wirds je länger je ärger / verführen vnnd werden verführet.

Men met de onde oc ſuigefulde Menniſke/ bliffuer det io lenger io verre/ de bedrage oc bliffue bedragne.

14. Du aber bleibe in dem / das du gelernet haſt/ vnnd dir vertrawet iſt / Sintemal du weiſſeſt / von wem du gelernet habſt.

Men bliff du i det ſom du haffuer lært/ oc dig er befalet/ Effterdi du vedſt/ aff huem du haffuer lært.

15. Vnnd weil du von kindt auff die heilige Schrifft weiſſeſt / kan dich dieſelbige vnterweiſen zur Seligkeit / durch den Glauben an Chriſto Jeſu.

Oc effterdi du vedſt den hellige Scrifft op aff Barndom / da kand hun vnderuiſe dig til ſalighed/ formedelſt Troen i Chriſto Jheſu.

Kapitola III.

9. Ale wijceť nebudau proſpijwati / Neb nemaudroſt gegich zgewná bude wſſechněm/ yako y oněchno byla.

Ale ſie im dáley nie poſzczęśći/ ábowiem ſzaleńſtwo tych iáwne bedzie wſzytkim/ iáko y onych było.

10. Ale ty gſy doſſel mého včenij / vſtanowenij / vmyſlu / Wijry dlauhočekánij / milowánij trpěliwoſti.

A thyś świádomeś nauki moiey y ſpoſobu żywotá mego/ vmyſłu wiáry/ ćichośći/ miłośći/ y ćierpliwośći

11. Protiwenſtwij / vtrpenij kteráž ſe mně přihodila w Antyochij/ w Ykonij / a w Liſtře/ která gſem protiwenſtwij trpěl: a že wſſech mne wyſwobodil PAN.

Perzeſladowánia / vćiſkow ktore ná mię przychodziły w Antyochiey/ w Ikonium/ w Liſtrzech/ ktorem prześladowánia ćierpiał/ ále ze wſzytkich wybawił mię Pan.

12. Ale y wſſyckni ti kteřijž chtěgij pobožně žiwi býti w Kryſtu Gežijſſy / protiwenſtwij trpěti budau.

A owſzem wſzyſcy ktorzy chcą pobożnie żyć w Kryſtuſie Jezuſie/ prześládowánia ćierpieć będą.

13. Zlij pak Lidé a Swuodcowé/ půgdau ze zlého w horſſý: blaudijce/ a giné w blud vwodijce.

A źli ludźie y zwodzce popráwią ſię ku gorſzemu zwodząc inne/ á ſámi będąc zwiedzieni.

14. Ale ty pewně trwaj w těch wěcech kterýmž gſy ſe naučil/ a které ſwěřeny gſau tobě wěda od koho gſy ſe naučil:

Ale ty trway w tych rzeczach ktorycheś ſię náuczył/ y ktore tobie ſą zwierzone/ wiedząc od kogoś ſię náuczył.

15. Neb hned od mladoſti Swatá Pijſma znáſs / kteráž mohau tebe naučiti k Spaſenj/ ſkrze Wijru/ kteráž geſt w Kryſtu Gežijſſy.

A iż od dźiećińſtwá świádomeś piſm świętych / ktore ćię mogą vczynić vczonym ku zbawieniu przez wiárę/ ktora ieſt w Kryſtuſie Jezuſie.

ג

15 עַל כְּתָב גֵּיר דַּבְרוּחָא אֶתְכְּתֵב מֵותְרָנָת הוּ לְיוּלְפָנָא וַלְכוּוָנָא וַלְתוּרָצָא וַלְמַרְדוּתָא דַּבְכֵאנוּתָא׃

Tutta la Scrittura è diuinamente inſpirata, & è vtile per la dottrina, per la riprenſione, per la correttione, per la inſtruttione, che è ne la giuſtitia.

17 דְּנִהְוֵא גְּמִיר בַּר־נָשָׁא דַּאלָהָה לְכֻל עֲבָד טָב וּמְשַׁלְמָן׃

Accioche l'huomo di Dio ſia integro, preparato ad ogni buona opera.

ד

1 מְסַהֵד אֲנָא לָךְ קְדָם אֱלָהָא וּמָרַן יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא הָו דַּעְתִיד לְמִדָן חַיֵּה וּמִיתֵא בְּגֶלְיָנָא דְמַלְכוּתֵה׃

Io ti ſcongiuro dunque dinanzi à Dio & al Signor IESV Chriſto, che dee giudicare i viui e i morti ne la ſua apparitione, e nel regno ſuo.

2 אַכְרֵז מִלְּתָה וְקוּם בַּחְפִיטוּתָא בְּזַבְנָא וּדְלָא זְבְנָה אַכֵּס וְכַוֵּן בְּכֻלָּה מַגְּרַת רוּחָא וְיוּלְפָנָא׃

Predica la parola, attendi con diligentia in tempo & fuor di tempo, riprendi, minaccia, eſorta con ogni patientia e dottrina.

3 יֶהְוֵא גֵּיר זַבְנָא דַּלְיוּלְפָנָא חֲלִימָא לָא נֶשְׁתַּמְעוּן אֶלָּא אַיְךְ רְגִיגָתְהוּן יַסְגוּן לְנַפְשְׁהוּן מַלְפָנֵה בְּחוּתָּחָתָא דְּמַשְׁמַעְתְּהוּן׃

Imperoche verrà vn tempo che non ſoſterranno la ſana dottrina: ma come quello à cui pruderanno l'orecchie, s'accumularanno de dottori, ſecondo i lor proprij appetiti.

4 וּמִן שְׁרָרָה יַהְפְכוּן אֶדְנַיְהוּן לְשׁוּעְיָתָה דֵּין יִסְטוּן׃

E ritrarranno l'orecchie da la verità, e riuoltarannoſi à le fauole.

ג

16 כָּל־מִכְתָּב אֲשֶׁר מֵרוּחַ אֱלֹהִים הוּא מוֹעִיל אֶל־לִמּוּד אֶל־תּוֹכַחַת אֶל־מוּסָר וּמֵישָׁרִים אֲשֶׁר בִּצְדָקָה׃

Toda Eſcriptura inſpirada diuinamente es vtil para enſennar, para redarguyr, para corregir para inſtituyr en juſticia.

17 אֲשֶׁר יִשְׁלַם יוּכַן וִיכֻלֶּה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־כָּל־מַעֲשֶׂה טוֹב׃

Paraque el hombre de Dios ſea perfecto, perfectamente inſtruydo para toda buena obra.

ד

1 וּמֵעִיד אָנֹכִי לִפְנֵי אֱלֹהִים וַאֲדֹנֵינוּ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ אֲשֶׁר עָתִיד לִשְׁפֹּט אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַמֵּתִים כְּהִגָּלוֹתוֹ וּכְהִגָּלוֹת מַלְכוּתוֹ׃

Requiero pues yo delante de Dios, y del Sennor Ieſus el Chriſto, que ha de juzgar los biuos y los muertos en ſu manifeſtacion y en ſu Reyno:

2 קְרָא אֶת־הַדָּבָר הֱיֵה־מְנַצֵּחַ בְּכָל־עֵת וָעֵת הוֹכַח שְׁאַל מֵהֶם נַחֵם בְּכָל־אֶרֶךְ אַפַּיִם וּבְלִמּוּד׃

Que prediques la palabra, que apreſſures à tiempo y fuera de tiempo: redarguye, reprehende duramente: exhorta con toda blandura y doctrina.

3 כִּי־יָמִים בָּאִים אֲשֶׁר לֹא יְכִילוּ אֶת־בְּשׂוֹרַת הַיְשׁוּעָה כִּי־אִם כְּמַחֲמַדֵּיהֶם וּכְתַאֲוַת נַפְשָׁם יִתְעוֹלְלוּ עֲלִילוֹת בְּרֶשַׁע אֶת־אִישִׁים פֹּעֲלֵי אָוֶן לָשִׂים לְאָזְנֵיהֶם עֲלִילוֹת דְּבָרִים׃

Porque vendrá tiempo quando no ſuffrirán la ſana doctrina: antes teniendo las orejas ſarnoſas ſe amontonarán maeſtros que les hablen conforme à ſus concupiſcencias.

4 וְיֵהָפְכוּ אֶת־אָזְנֵיהֶם מִשְּׁמוֹעַ דְּבַר אֱמֶת וְיִתְהַפְּכוּ אֶל־שְׁנִינוֹת הֶבֶל׃

Y anſi apartarán de la verdad el oydo, y boluerſehan à las fabulas.

γ'.

16. Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος, καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ.

Toute l'Eſcriture eſt diuinement inſpiree, & profitable à endoctriner, à conuaincre, à corriger, & inſtruire ſelon iuſtice:

17. Ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.

Afin que l'homme de Dieu ſoit accompli, & parfaitement inſtruit à toute bonne œuure.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

Ie te ſomme donc deuant Dieu, & deuant le Seigneur Ieſus Chriſt, qui doit iuger les viuans & les morts, en ſon apparition, en ſon regne:

2. Κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως, ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ, καὶ διδαχῇ.

Preſche la Parole inſiſte en temps & hors temps: argue, tanſe, exhorte en toute douceur d'eſprit & doctrine.

3. Ἔσται γὰρ καιρὸς, ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται· ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν.

Car vn temps viendra qu'ils ne ſouffriront point la ſaine doctrine: ains ayans les oreilles chatouilleuſes, ils s'aſſembleront des docteurs ſelon leurs deſirs:

4. Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται.

Et deſtourneront leurs oreilles de la verité: & ſe tourneront aux fables.

CAP. III.

16. Omnis ſcriptura divinitus inſpirata, utilis eſt ad docendum, ad arguendum, ad corrigendum, ad erudiēdum in iuſtitia.

For the whole Scripture is giuen by inſpiration of God/and is profitable to teach/ to improoue / to correct and to inſtruct in righteouſnes.

17. Vt perfectus ſit homo Dei, ad omne opus bonum inſtructus.

That the man of God maye bee abſolute / beeing made perfect vnto all good workes.

CAP. IIII.

TEſtificor coram Deo & Ieſu Chriſto, qui iudicaturus eſt vivos & mortuos, & per adventum ipſius, & regnum eius.

I charge thee therefore before God/ and before the Lord Jeſus Chriſt/ which ſhall iudge the quicke / and dead at his appearing/and in his kingdome.

2. Prædica verbum, inſta oportunè, importunè: argue, obſecra, increpa in omni patientia & doctrina.

Preach the worde: bee inſtant / in ſeaſon and out of ſeaſon: improue/rebuke / exhorte with all long ſuffring and doctrine.

3. Erit enim tempus, cum ſanam doctrinam non ſuſtinebunt: ſed ad ſua deſideria coacervabunt ſibi magiſtros, prurientes auribus.

For the time will come / when they will not ſuffer wholeſome doctrine: but hauing their eares itching / ſhall after their owne luſtes get them an heape of teachers.

4. Et à veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur.

And ſhall turne their eares from the trueth / and ſhall be giuen vnto fables.

Das III. Capitel.

16. Denn alle Schrifft von Gott eingegeben/ iſt nůtz zur lehre/ zur ſtraffe/ zur beſſerung/ zur zůchtigung in der Gerechtikeit.

Thi al den Scrifft / ſom er indgiffuen aff Gud/ hun er nyttelig til Lærdom/ til ſtraff / til forbedring/til vnderuiſning i Retferdighed.

17. Das ein menſch Gottes ſey volkommen/ zu allem guten werck geſchickt.

At it Guds Menniſke/ ſkal vere fuldkommet / oc ſkickeligt til alle gode Gerninger.

Das IIII. Capitel.

So bezeuge ich nun für Gott vnnd dem HERRN Jeſu Chriſto/ der da zukünfftig iſt zu richten die lebendigen vnd die Todten / mit ſeiner erſcheinung vnd mit ſeinem Reich.

SAa vidner ieg nu faar Gud / oc den HERRE Jheſu Chriſto/ ſom ſkal komme at dømme de Leffuendis oc de Døde/ met ſin obenbarelſe oc met ſit rige.

2. Predige das wort / halt an / es ſey zu rechter zeit / oder zur vnzeit / ſtraffe/drohe/ermane/mit aller gedult vnnd lehre.

Predicke Ordet/ holt ved/ huad helder det er i ret tid/ eller i vtid/ ſtraffe / true/ formane/ met al taalmodighed oc lærdom.

3. Denn es wird eine zeit ſein/da ſie die heilſame Lehre nicht leiden werden/ ſondern nach jhren eigen lůſten werden ſie jnen ſelbs Lehrer aufFladen/ nach dem jnen die Ohren jucken.

Thi det ſkal vere en tid/i huilcken de ſkulle icke kunde lide den ſalige lærdom / Men de ſkulle tage ſig ſelff Lærere/effter deris egen lyſt/ſom deris Øeren klø effter.

4. Vnnd werden die Ohren von der Warheit wenden/ vnd ſich zu den Fabeln kehren.

Oc de ſkulle vende deris øeren fra Sandhed/ oc vende ſig til Fabel.

Kapitola. III.

16. Nebo wſſeliké Pijſmo od Boha wdechnuté / vžitečné geſt k včenij k treſtánij/k naprawowánij a k wyvčenij/w ſprawedlnoſti.

Wſzytko piſmo od Bogá nadchnione ieſt/ y pożyteczne ku náuce/ ku ſtrofowániu/ ku karániu/ y ku ćwiczeniu/ ktore ieſt w ſpráwiedliwośći.

17. Aby byl dokonalý Cžlowěk Božij/ gſa hotow k každému ſkutku dobrému:

Aby człowiek Boży był doſkonálym ku wſzelkiey ſpráwie dobrey/ doſtátecznie náuczony.

Kapitola IIII.

OSwědčugi yá před Bohema před Kryſtem Gežijſſem/ kterýžto má ſauditi žiwé y mrtwé/ ſkrze přijchod ſwůg y Králowſtwij ſwé.

ZA thedy oświadczam ſie przed Bogiem y Pánem Jezu Kryſtem/ ktory ſadzić będzie żywe y vmárłe wono zacne ſwe przyśćie/ y w kroleſtwie ſwoim.

2. Kaž ſlowo/ nabijzeg vſtawičné/ buď wděk neb newděk/ treſcy/ pros a napomijnay we wſſý trpěliwoſti a včenij.

Przepowiedáy ſłowo/ przynaglay w czás niewczas/ karz/ſtrofuy/ nápominay z wſzeláką cichośćią y náuką.

3. Nebo naſtane čas / kdyžto zdrawého naučenij nebudau přigijmati a ſnáſſeti/ ale wedlé ſwé žádoſti shromáždowati budau ſobě Miſtry/ ti geſſto ge vſſy ſwrběgij.

Abowiem będźie czás gdy zdrowey náuki nie ścierpią/ ále máiac świerzbiące vſzy/ wedle ſwoich pożadliwośći ſami ſobie náucżyciele zgromádzą.

4. A od prawdy zagiſté vſſy odwrátij/ a k báſnijm ſe obrátij.

Y odwrocą vſzy ſwe od prawdy/ y obrocą ſię do báśni.

ה

5 אַנְתְּ דֵּין הֲוַיְתְּ עִיר בְּכָל מֶדֶם וְסַיְבַר בִּישָׁתָא וַעֲבָדָא עֲבֵד דַּמְסַבְּרָנָא וְתֶשְׁמֶשְׁתָּךְ שַׁלֵּם ׃

Ma tu veglia in tutte le coſe, ſopporta le afflittioni, fa opere d'Euangeliſta: rendi piena mente approuata la tua amministratione.

6 אֶנָא דֵּין מֶתְנַקֵּא אֶנָא וְזַבְנָא דְּאֶשְׁתְּרֵא מְטָא ׃

Perche io ſon gia per eſſer ſacrificato, e il tempo del mio diſcioglimento è preſſo.

7 אַגּוֹנָא שַׁפִּירָא אֶתְכַּתְּשֵׁת וְרַהֲטִי שַׁלְמֵת וְהַימָנוּתִי נֶטְרֵת ׃

Io ho combattuto buon combattimento, ho finito il corſo, ho oſſeruata la fede.

8 וּמֶן הָשָׁא נְטִיר לִי כְּלִילָא דְּכֵאנוּתָא ד דִּיִפְרְעִיוּהִי לִי מָרִי בְּיוֹמָא הוּ דְּהָוֵיו דַּיָּנָא כֵּאנָא לָא דֵּין בַּלְחוֹד לִי אֶלָּא אַף לַאִילֵין דְּאַחֲבוּ לְגֶלְיָנֵהּ ׃

ט

Quanto al reſto m'è riposta la corona de la giuſtitia, laquale il Signor che è giuſto giudice, mi renderà in quel giorno: e non ſolo à me, ma etiandio à tutti quelli che haueranno amata la ſua venuta.

9 יִתְבְּטַל לָךְ דְּתֵאתֵא לְוָתִי בַּעֲגַל ׃

Ingegnati di venir preſto à me.

10 דֵּאמָא גֵּיר שַׁבְקַנִי וַאַחֵב עָלְמָא הָנָא וַאזַל לֵהּ לְתֶסַלוֹנִיקָא קְרִיסְקֵּוֹס לְגַלַטִיַּא טִיטָוֹס לְדַלְמַטִיַּא ׃

Percioche Dema m'ha laſciato, amando il ſecolo preſente, & eſſene andato à Teſſalonica, Creſcente in Galatia, Tito in Dalmatia.

11 לוּקָא הוּ בַּלְחוֹד עַמִּי לְמַרְקוֹס דְּבַר וַאיְתִיהִי ע עַמָּךְ עָהֵין לִי גֵּיר לְתֶשְׁמֶשְׁתָּא ׃

Luca ſolo è con meco. Piglia Marco, e menalo teco: percioche m'è vtile al miniſterio.

12 לְטוּכִיקוֹס דֵּין שַׁדְרֵת לְאֶפֶסוֹס ׃

Tichico l'ho mandato in Efeſo.

ד

5 וְאַתָּה הִתְעוֹרֵר בַּכֹּל הָכֵל רָעוֹה עֲשֵׂה מַעֲשֵׂה הַמְבַשֵּׂר אֶת־פְּקֻדָּתְךָ שַׁלֵּם בְּבִטָּחוֹן ׃

Tu portanto vela en todo, trabaja, haz obra de Euangeliſta, cumple tu miniſterio:

6 כִּי־אֲנִי מֵעַתָּה כַּשֶּׂה לַטֶּבַח יוּבָל וְעִתִּי לִגְוֹעַ בָּאָה ׃

Porque yo ya me ſacrifican, y el tiempo de mi deſatamiento eſtá cercano.

7 אֶת־מִלְחָמָה טוֹבָה נִלְחַמְתִּי אֶת־מְרוֹץ־רַצְתִּי אֶת־אֱמוּנָה נָצַרְתִּי ׃

Buena milicia he militado, acabado he la carrera, guardado he la fe.

8 וְהַנִּשְׁאָר נֶאֱצַר לִי כֶּתֶר הַצְּדָקָה אֲשֶׁר יִתֵּן לִי יְהוָה בְּיוֹם הַהוּא הַשֹּׁפֵט צַדִּיק אַךְ לֹא לְבַד לִי כִּי־אִם גַּם לְכֻלָּם אֲשֶׁר אָהֲבוּ לְהִגָּלוֹתוֹ ׃

En lo demas, la corona de juſticia me eſta guardada, la qual me dará el Sennor, juez juſto. en aquel dia: y no ſolo à mi, mas aun à todos losque deſſean ſu venida.

9 מַהֵר לָבוֹא אֵלַי בִּמְהֵרָה ׃

Procura de venir preſto à mi.

10 כִּי־דֵאמָא עֲזָבַנִי אוֹהֵב אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וַיֵּלֶךְ לוֹ לְתֶסָלוֹנִיקָא קְרֶסְכֵּס לְגַלַטְיָא טִיטוֹס לְדַלְמַטְיָא

Porque Demas me ha deſamparado amando eſte ſiglo, y es ydo à Theſſalonica: Creſcente, à Galacia: Tito à Dalmacia.

11 לוּקָס הוּא לְבַדּוֹ עִמִּי אֶת־מַרְקוֹס תִּקַּח וְתוֹבִיל אִתְּךָ כִּי־יֶשׁ לִי מוֹעִיל לְשָׁרֵת ׃

Lucas ſolo eſta conmigo. Toma à Marcos y traelo contigo, porque me es vtil para el miniſterio.

12 אֶת טוּכִיקוֹס שִׁלַּחְתִּי לְאֶפְסוֹס ׃

A Tychico embié à Epheſo.

δ.

5. Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον.

Mais toi veille en toutes choſes, & endure les afflictions, fai l'œuure d'vn Euangeliſte: ren ton miniſtere pleinement approuué.

6. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε.

Car de moi, ie m'en vai maintenant eſtre mis pour aſperſion du ſacrifice, & le temps de mon deſlogement eſt prochain.

7. Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα.

I'ai combatu le bon combat, i'ai paracheué la courſe, i'ai gardé la foy.

8. Λοιπὸν, ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

Quant au reſte, la couronne de iuſtice m'eſt reſeruee, laquelle me rendra le Seigneur, iuſte iuge, en ceſte iournee la & non ſeulement à moi, mais auſſi à ceux qui auront aime ſon apparition.

9. Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως.

Diligente-toi de venir bien toſt à moi.

10. Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς θεσσαλονίκην, κρήσκης εἰς γαλατίαν, τίτος εἰς δαλματίαν.

Car Demas m'a abandonné, ayant aimé ce preſent ſiecle, & s'en eſt allé en Theſſalonique: Creſcens en Galatie, Tite en Dalmatie.

11. Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ. μάρκον ἀναλαβὼν, ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστι γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν.

Luc eſt ſeul auec moi. Pren Marc & l'amene auec toi: car il m'eſt bien vtile pour le miniſtere.

12. Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς ἔφεσον.

I'ai auſſi enuoyé Tychique à Epheſe.

CAP. IIII.

5. Tu verò vigila, in omnibus labora, opus fac Evangeliſtæ, miniſterium tuum imple, Sobrius eſto.

But watch thou in all things: ſuffer aduerſitie: doe the worke of an Euangeliſt: make thy miniſterie fully knowne.

6. Ego enim iam delibor: & tempus reſolutionis meæ inſtat.

For I am now readie to be offered and the time of my departing is at hande.

7. Bonum certamen certavi, curſum conſummavi, fidem ſervavi.

I haue fought a good fight/ and haue finiſhed my courſe: I haue kept the fayth.

8. In reliquo, repoſita eſt mihi corona iuſtitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die, iuſtus iudex: non ſolùm autem mihi, ſed & iis qui diligunt adventum eius.

For henceforth is layde vp for mee the crowne of the righteouſnes / which the Lorde the righteous iudge ſhall giue mee at that day: and not to me onely/ but vnto all them alſo that loue his appearing.

9. Feſtina ad me venire citò.

Make ſpeede to come vnto me at once.

10. Demas enim me reliquit, diligens hoc ſeculum, & abiit Theſſalonicam: Creſcens in Galatiam, Titus in Dalmatiam.

For Demas hath forſaken mee/ and hath embraced this preſent world / and is departed vnto Theſſalonica. Creſcēs is gone to Galatia / Titus vnto Dalmatia.

11. Lucas eſt mecum ſolus: Marcum aſſume, & adduc tecum: eſt enim mihi utilis in miniſterium.

Onely Luke is with me. Take Marke and bring him with thee: for he is profitable vnto me to miniſter.

12. Tychicum autem miſi Epheſum.

And Tychicus haue I ſent to Epheſus.

Das IIII. Capitel.

5. Du aber ſey nůchtern allenthalben/ leide dich/ thue das werck eines Evangeliſchen Predigers/ richte dein Ampt redlich auß.

Men ver du ædru alleuegne/ haff metlidelſe/ gør en Euangeliſke Predickeris gerning/ vdret dit Embede redelige.

6. Denn ich werde ſchon geopffert/ vnd die zeit meines abſcheidens iſt für handen.

Thi ieg offriſſ allerede/ oc min fraſkillelſis tid er næruerendis.

7. Ich habe einen guten kampff gekämpffet / ich hab den lauff vollendet/ ich hab glauben gehalten.

Jeg haffuer ſtridet en god ſtrid / ieg fuldkommede laabet/ ieg holt troen.

8. Hinfort iſt mir beygelegt die Kron der Gerechtigkeit / welche mir der HERR an jenem tage/ der gerechte Richter geben wird/ nicht aber mir allein / ſondern auch allen die ſeine erſcheinung lieb haben.

Fremdelis er Retferdigheds Krune bort lagd til mig/ Huilcken HERREN / den retferdige Dommere/ ſkal giffue mig paa den dag/ dog icke mig alene/ men ocſaa alle dem/ ſom elſke hans Obenbarelſe.

9. Fleiſſige dich / daß du bald zu mir kommeſt.

Gør din flid/ at du kommer ſnart til mig.

10. Denn Demas hat mich verlaſſen/ vnd diſe Welt lieb gewonnen/ vnd iſt gen Theſſalonich gezogen/ Creſcens inn Galatiam / Titus in Dalmatiam.

Thi Demas forlod mig/ oc fick kærlighed til denne Verden/ oc drog til Theſſalonicam/ Creſcens til Galatiam/ Titus til Dalmaciam.

11. Lucas iſt allein bey mir. Marcum nimb zu dir / vnd bringe jhn mit dir/ denn er iſt mir nůtzlich zum dienſt.

Lucas er alene høſſ mig. Tag Marcum til dig/ oc føer hannem met dig/ thi hand er mig nyttelig til tieniſten.

12. Tychicum habe ich gen Epheſum geſandt.

Jeg ſende Tychicum til Epheſum.

Kapitola IIII.

5. Protož ty we wſſech wěcech bdi pracugijc/ zámutky ſnáſſeg/ dijlo kazatele konay/ a wyplňug vřad twuog. A buď ſtřijzliwý.

Ale thy czuy we wßytkim / á badź cierpliwym/ wykonyway ſpráwe Ewánieliſty/ a okaż ſie doſkonálym w vrzedzie ſwoim.

6. Nebť yá ſe giž k ſmrti chyſtám / a čas rozdělenij mého naſtáwá.

Abowiem iuż iá bywam ofiárowan/ á iuż nádchodzi czás rozſtánia moiego.

7. Dobrý gſem bog bojowal/ běh gſem dokonal/ Wjru gſem zachowal.

Walczyłem onę zacną walkę / bieg wykonałem / záchowałem wiárę.

8. Napoſledy pak ſložena mě geſt Koruna Sprawedlnoſti/ kteruž dá mi Pán w ten den/ ſprawedliwý Saudce: a ne toliko mně/ ale y těm wſſem kteřijž milugi přijſſtij geho.

Ná oſtátek odłożona mi ieſt kokorona ſpráwiedliwości/ ktora mi odda Pan ſedzia ſpráwiedliwy w on dźień / á nie tylko mnie / ále y wßytkim ktorzyby pożądáli zacnego przyśćia iego.

9. Poſpěſſ ke mně přigijti brzo.

Stáray ſie ábyś do mnie przyßedł rychło.

10. Neb mně Demas opuſtil/ zamilowaw tento Swět/ a ſſel do Theſalonyky: Kreſcens do Galacye/ Týtus do Dalmacye.

Abowiem Demás mie opuścił/ vmiłowawßy theraznieyßy wiek/ y ßedł do Theſsáloniki/ Kreſcens do Galacyiey/ Tytus do Dalmacyiey.

11. Lukáſs toliko ſám ſe mnau geſt. Marka pogmi a přiweď ho s ſebau / nebť mi geſt w poſluhowánij vžitečný.

Łukaß ſam ieſt ze mną. Wziąwßy Márka przywiedź go z ſobą/ bo mi ieſt bárzo pożyteczny kupoſłudze.

12. Tychyka pak poſlal gſem do Effezu.

Tychiká poſłałem do Efezu.

ד

13 בֵּית כְּתָבֵא דֵּין דְּשִׁבְקֵת בַּטְרָוָאס לְוָת קַרְפּוֹס מָא דָּאתֵא אַנְתְּ אַיְתִיהִי וְכִתָבֵא וְיַתִּירָאִית כַּרְכָא דְּמְגַלְּתָא ׃

Quando tu verrai, portami il mantelletto ch'io laſciai in Troade appreſſo di Carpo, e i libri, maſſimamente le carte pergamene.

14 אַלֶכְסַנְדְּרוֹס קַיְנָיָא בִּישָׁתָא סַגִּיָאתָא חַוְּיַנִי פָּרַע לֵהּ מָרַן אַיךְ עֲבָדַוְהִי ׃

Aleſſandro fabro m'ha fatti di molti mali: il Signor li renda ſecondo le ſue opere.

15 אַף אַנְתְּ דֵּין אִזְדַּהַר מֶנֵּהּ טָב גֵּיר זְקִיף לוּקְבַל מַלַּין ׃

Dalquale guardati ancor tu: percioche egli ha fatta gran reſiſtenza à le noſtre parole.

16 בְּמַפַּק בְּרוּחַ קַדְמָיָא לָא אֱנָשׁ הֲוָא עַמִּי אֶלָּא כֻּלְּהוֹן שַׁבְקוּנִי לָא תִּתְחַשַּׁב לְהוֹן הָדָא ׃

Ne la mia prima difeſa niuno mi fu in aiuto, ma tutti m'abbandonorono: non ſia loro imputato.

17 מָרִי דֵּין קָם לִי וְחַיְּלַנִי דְּבִי כָּרוֹזוּתָא תִּשְׁתַּלַּם וְנִשְׁמְעוּן עַמְמֵא כֻּלְּהוֹן וֶאתְפַּצִּית מֶן פּוּמָא דְּאַרְיָא ׃

Nondimeno il Signor mi ſtette appreſſo, e fortificommi, accioche per me la predicatione fuſſe reſa approuata, e che tutti i Gentili l'udiſſeno: e coſi fui liberato da la bocca del leone.

18 וְנַפְּצִינַי מָרִי מֶן כָּל עְבָד בִּישׁ וְנַחִינַי בְּמַלְכוּתֵהּ דְּבַשְׁמַיָּא דְּלֵהּ שׁוּבְחָא לְעָלַם עָלְמִין אַמִּין ׃

Et il Signor mi liberarà da ogni mala opera, e ſaluarammi nel ſuo celeſte regno: à lui ſia gloria per infiniti ſecoli, Amen.

19 הַב שְׁלָמָא לְפְרִיסְקִלָּא וְלַאקִלָוס וְלַבַיְתָא דא דְּאָנֵסִיפָרוֹס ׃

Saluta Priſca & Aquila, e la famiglia d'Oneſiforo.

ד

13 אֶת־קֶסֶת הַסּוֹפֵר אֲשֶׁר עָזַבְתִּי בִּטְרוֹאָס עִם קַרְפּוֹס בְּבוֹאֲךָ הָבִיא אִתְּךָ וְאֶת־הַסְּפָרִים וְעַל־כָּל־דְּבָרִים אֶת־מְגִלַּת סֵפֶר ׃

La mala que dexé en Troas en caſa de Carpo, trae contigo quando vinieres: y los libros, mayormente los pargaminos.

14 אֲלֶכְסַנְדְּרוֹס חָרַשׁ נְחֹשֶׁת רָעוֹת רַבּוֹת הֶרְאַנִי יְשַׁלֶּם לוֹ יְהוָה כְּמַעֲשָׂיו ׃

Alexandre el metalero me ha deſennado muchos males: Dios le pague conforme à ſus hechos

15 אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ הִשָּׁמֶר לְךָ כִּי־בִמְאֹד קָם עַל־דְּבָרֵינוּ ׃

Del qual tu tambien te guarda: que en grande manera ha reſiſtido à nueſtras palabras:

16 בְּמַעֲנֶה הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר עַל־אוֹדוֹתַי אִישׁ לֹא הָיָה עִמִּי כִּי־אִם כֻּלָּם עֲזָבוּנִי לֹא יֵחָשֵׁב לָהֶם ׃

En mi primera defenſa ninguno me ayudó; antes me deſamparon todos: no les ſea imputado.

17 וַיהוָה עָמַד עִמִּי וַיְחַזְּקֵנִי אֲשֶׁר בְּפִי הוֹפִיעָה הַקְּרִיאָה וַיִּשְׁמְעוּ כָּל־הַגּוֹיִם וְנִמְלַטְתִּי מִפִּי־אַרְיֵה ׃

Mas el Sennor me ayudó, y me esforçó paraque por mi fueſſe cumplida la predicacion, y todas las Gentes la oyeſſen: y fue librado de la boca del leon.

18 וִיפַלְּטֵנִי יְהוָה מִכָּל־מַעֲשֵׂה רָע וְיוֹשִׁיעֵנִי לְמַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לוֹ כָבוֹד לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים אָמֵן ׃

Y el Sennor me librara de toda obra mala, y me ſaluará para ſu Reyno celeſtial: àl qual ſea gloria por ſiglos de ſiglos, Amen.

19 שְׁאַל לִשְׁלוֹם לִפְרִסְקִלָּא וְלַאֲקוּלָס וּלְבֵית אוֹנֵסִיפוֹרוֹס ׃

Saluda à Priſca y à aquila, y à la caſa de Oneſiphoro.

δ.

13. Τὸν φελόνην ὃν ἀπέλιπον ἐν τρωάδι παρὰ κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας.

Quand tu viendras, apporte auec toi la mâteline, que i'ai laiſſee en Troas chez Carpe, & les liures, mais principalement les parchemins.

14. Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδῴη αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Alexandre le forgeron m'a fait ſentir beaucoup de maux: le Seigneur lui rende ſelon ſes œuures.

15. Ὃν καὶ σὺ φυλάσσου. λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις.

Duquel auſſi donne-toi garde: car il a grandement reſiſté à nos paroles.

16. Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη.

Nul ne m'a aſſiſté en ma premiere defenſe, ains tous m'ont abandonné: point ne leur ſoit il imputé.

17. Ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος.

Mais le Seigneur m'a aſſiſté, & m'a fortifié, afin que fuſt rendue la predication pleinement par moi approuuee, & que tous les Gentils l'ouïſſent: & ai eſté deliuré de la gueule du lion.

18. Καὶ ῥύσεταί με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Le Seigneur auſſi me deliurera de toute mauuaiſe œuure, & me ſauuera en ſon royaume celeſte: à luï ſoit gloire és ſiecles, Amen.

19. Ἄσπασαι πρίσκιλλαν καὶ ἀκύλαν, καὶ τὸν ὀνησιφόρου οἶκον.

Salue Priſce & Aquile, & la famille d'Oneſiphore.

CAP. IIII.

13. Penulam quam reliqui Troade apud Carpum, veniens affer tecum, & libros, maximè autem membranas

The cloke that I left at Troas with Carpus / when thou commeſt / bring with thee/ and the bookes / but ſpecially the parchements.

14. Alexander ærarius multa mala mihi oſtendit, reddet illi Dominus ſecundùm opera eius.

Alexander the copperſmith hat done me much euill : the Lord rewarde him according to his workes.

15. Quem & tu devita: valde enim reſtitit verbis noſtris.

Of whom be thou ware alſo : for he withſtoode our preaching ſore.

16. In prima mea defenſione nemo mihi affuit, ſed omnes me dereliquerunt: non illis imputetur.

At my firſt anſwering no man aſſiſted me; but all forſoke me: I pray God/ that it may not be layde to their charge.

17. Dominus autem mihi aſtitit, & confortavit me, ut per me prædicatio impleatur, & audiant omnes Gentes, & liberatus ſum de ore leonis.

Not withſtanding the Lorde aſſiſted me/ and ſtreghtened me/ that by me the preaching might be fully knowne/ and that all the Gentiles ſhould heare/ and I was deliuered out of the mouth of the lion.

18. [Liberavit me Dominus ab omni opere malo: & ſalvum faciet in regnum ſuum cæleſte, cui gloria in ſecula ſeculorum, Amen.

And the Lord will deliuer me from euery euill worke / and will preſerue me vnto his heauenly kingdome : to whom be praiſe for euer and euer/ Amen.

19. Saluta Priſcam & Aquilam, & Oneſiphori domum.

Salute Priſca/ and Aquila/ and the houſholde of Oneſiphorus.

Das IIII. Capitel.

13. Den Mantel / den ich zu Troada ließ bey Carpo / bringe mit / wenn du kommeſt / vnd die Bücher / ſonderlich aber das Pergament.

Naar du kommer / da før min kaabe hid met dig/ ſom ieg loed bliffue i Troada hoſſ Carpum/ oc Bøgerne / men beſynderlige det Permen.

14. Alexander der Schmidt hat mir vil böſes beweiſet / der HERR bezale jhm nach ſeinem wercken.

Alexander den Smid beuiſde mig meget ont/ HERREN betale hannem effter hans gerninger.

15. Für welchem hüte dich auch / denn er hat vnſern worten ſehr widerſtanden.

For huilcken du ocſaa vocte dig/ thi hand ſtod vore ord meget imod.

16. In meiner erſten verantwortung ſtund niemand bey mir / ſondern ſie verlieſſen mich alle / es ſey jhnen nicht zugerechnet.

I min førſte forſuarelſe ſtod der ingen met mig/ men de forlode mig alle/ det ſkal icke tilregnis dem.

17. Der HERR aber ſtund mir bey/ vnd ſtercket mich/ auff daß durch mich die Predig beſtettigt würde/ vnd alle Heyden höreten/ vnd ich bin erlöſet von deß Löwens Rachen.

Men HERREN ſtod met mig/ oc ſtyrckede mig / paa det at Predicken ſkulde ſtadfeſtis formedelſt mig / Oc alle Hedninge høre det/ oc ieg er frelſt aff Louens ſtrube.

18. Der HERR aber wird mich erlöſen von allem übel / vnd außhelffen zu ſeinem himliſchen Reich / welchem ſey ehre von ewigkeit zu ewigkeit / Amen.

Oc HERREN ſkal frelſe mig fra alt Ont/ oc vdhielpe mig til ſit Himmelſke Rige/ huilcken vere ære fra euighed til euighed/ Amen.

19. Grüſſet Priſcan vnd Aquilan/ vnd das Hauß Oneſiphori.

Hilſe Priſcam oc Aquilam/ oc Oneſiphori huſſ.

Kapitola IIII.

13. Pláſſť kterěhož gſem nechal w Troadě v Karpa/ když puogdeſs přines s ſebau y Knijhy/ a zwláſſtě Liſty nepſané.

Opończa ktoram zoſtáwil w Trokdzie v Kárpuſa/ gdy przyjdzieſz z ſoba przynieś/ y kſięgi/ á zwlaſzcza pargaminowe.

14 Alexander kterýž modly slijwal/ mnoho mi zlěho včinil/ zaplatijť gemu PAN wedlě ſkutkůow geho.

Alexánder rodgieſer wiele mi zlego wyrzadził/ niech mu odda Pan według vczynkow iego.

15. Kterěhožy ty ſe waruog: welmi zagiſtě protiwil ſe řečem.

Ktorego y ty ſię ſtrzeż/ ábowiem bárzo ſię ſprzeciwił ſłowam náſzym.

16. Při prwnijm měm odpowijdánij/ nebylo ſemnau žádněho/ ale wſſyckni mne opuſtili/ nemějme gim za zlě:

W pierwſzey obronie moiey żaden przy mnie nie ſtał/ ale mie wſzyſcy opuścili/ niechay im nie bedzie przyczytano.

17. PAn pak byl ſemnau/ a poſylňowal mne/ aby ſkrze mne doplněno bylo kázanj/ a aby ſlyſſali wſſyckni národowě: a wyſwobozen gſem z vſt Lwowých.

Ale Pan był przy mnie/ y vmocnił mie/ áby ſie przez mie pewnie okazáło przepowiedánie/ ktorego ſłucháć mieli wſzyſcy pogáni/ y ieſtem wyrwan z geby Lwiey.

18. Y wyſwobodijť mne Pán Buoh od každěho ſkutku zlěho/ a zachowá k Králowſtwj ſwěmu Nebeſkěmu/ gemuž Sláwa na wěky wěkuow/ Amen.

Rwybáwi mię Pan od káždego vczynku złego/ á záchowa do kroleſtwa ſwego niebieſkie°/ ktoremu chwalá ná wieki wiekow/ Amen.

19. Pozdraw Pryſſky a Aquily/ y Oneſyforowy čeledi.

Pozdrow Pryſzkę y Akillę/ y dom Oneſyforow

ד

20 אֲרִסְטוֹס פֵּשׁ לֵהּ בְּקוֹרִנְתּוֹס טְרוֹפִימוֹס דֵּין שְׁבַקְתֵּהּ כַּד כְּרִיהּ בְּמִילֵטוֹס מְדִינְתָּא ׃

Eraſto rimaſe in Corinto, e Trofimo el laſciai in Meleto infermo.

21 יִתְבַּטֵּל לָךְ דְּקֳדָם סִתְוָא תֵּאתֵא שָׁאֵל בִּשְׁלָמָךְ אֵבוּלוֹס וּפוּדִיס וְלִינוֹס וְקְלַוְדִיָא וְאַחֵא כֻּלְּהוֹן ׃

Ingegnati di venire innanzi à l'inuerno. Eubolo ti ſaluta, e Pudente, e Lino, e Claudia, e tutti i fratelli.

22 מָרַן יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא עַם רוּחָךְ טַיְבוּתָא עַמָּךְ אַמִּין ׃

Il Signor IESV Chriſto ſia col tuo ſpirito La gratia ſia con eſſouoi. Amen.

שְׁלַמַת אִגַּרְתָּא דִּלְוָת
טִימָתָאוֹס דְּתַרְתֵּין
דְּאֶתְכַּתְבַת מִן
רְהוֹמָא ׃

ד

20 אֶרַסְתּוֹס אָרַךְ לוֹ בְּקוֹרִנְתּוֹס וְאֶת־טְרוֹפִימוֹס עֲזַבְתִּיו חוֹלֶה בְּמִילֵטוֹס ׃

Eraſto ſe quedó en Corintho: y à Trophimo dexé en Mileto enfermo.

21 מַהֵר לְךָ לָבוֹא אֵלַי לִפְנֵי הַסְּתָו שׁוֹאֵל לִשְׁלוֹמְךָ אֶבוּלוֹס וּפוּדֵיס וְלִינוֹס וּקְלַוְדִיָא וְאַחֵיהֶם כֻּלָּם ׃

Procura de venir antes del inuierno. Eubulo te ſaluda, y Pudente, y Lino, y Claudia, y todos los Hermanos.

22 אֲדֹנֵינוּ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ עִם רוּחֲךָ תְּחִנָּה עִמָּכֶם אָמֵן ׃

El Sennor Ieſus el Chriſto ſea con tu Eſpiritu. La Gracia ſea con voſotros, Amen.

אֶל־טִימוֹטֵאוֹס כֹּהֵן רִאשׁוֹן
עֲדַת אֶפְסוֹס בְּמִשְׁלַח אֶצְבַּע
נִכְתְּבָה שֵׁנִית מֵרְהוֹמָה כַּאֲשֶׁר
שֵׁנִית הֶעֱמַד פּוֹלוֹס לִפְנֵי
נֵרוֹא הַקֵּיסַר ׃

δ'.

20. Ἔραστος ἔμεινεν ἐν κορίνθῳ· τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν μιλήτῳ ἀσθενοῦντα.

Eraſte eſt demeuré à Corinthe, & l'ai laiſſé Trophime malade à Milet.

21. Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. ἀσπάζεταί σε εὔβουλος, καὶ πούδης, καὶ λῖνος καὶ κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.

Diligente-toi de venir deuant l'hyuer. Eubulus, & Pudens, & Linus, & Claudia, & tous les freres te ſaluent.

22. Ὁ κύριος ἰησοῦς χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.

Le Seigneur Ieſus Chriſt ſoit auec ton eſprit Grace ſoit auec vous, Amen.

Πρὸς τιμόθεον δευτέρα, τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη
ἀπὸ ῥώμης, ὅτε ἐκ δευτέρου
παρέστη παῦλος τῷ
καίσαρι νέρωνι.

CAP. IIII.

20. Eraſtus remanſit Corinthi, Trophimum autem reliqui infirmum Mileti.

Eraſtus abode at Corinthus: Trophimus I left at Miletum ſicke.

21. Feſtina ante hyemem venire. Salutant te Eubulus, & Pudens, & Linus, & Claudia, & fratres omnes.

Make ſpede to come before winter. Eubulus greeteth thee/ & Pudence/ & Linus/ and Claudia/ and all the brethren.

22. Dominus Ieſus Chriſtus cum ſpiritu tuo. Gratia vobiſcum, Amen.

The Lord Jeſus Chriſt be with they ſpirit. Grace be with you/ Amen.

Scripta è Roma, ad Timotheum ſecunda, cum Paulus iterum ſiſteretur Cæſari Neroni.

Das IIII. Capitel.

20. Eraſtus blieb zu Corintho. Trophimum aber ließ ich zu Mileto kranck.

Eraſtus bleff i Corintho. Oc ieg loed Trophimum ſiug effter mig i Mileto.

21. Thue fleiß / daß du vor dem Winter kommeſt. Es grüſſet dich Eubulus vnnd Pudens / vnd Linus vnd alle Brüder.

Gør din flid / at du kant komme hid før Vinter. Eubulus oc Pudens hilſe dig / oc Linus oc Claudia / oc alle Brødre.

22. Der HERR Jeſus Chriſtus ſey mit deinem Geiſte. Die gnade ſey mit euch / Amen.

Den HERRE Jheſus Chriſtus vere met din Aand. Naade vere met eder/ Amen.

Geſchrieben von Rom / die ander Epiſtel an Timotheum / da Paulus zum andern mal für den Keyſer Nero ward dargeſtellet.

Kapitola IIII.

20. Eraſtus oſtal w Korynthu A Trofima nechal gſem nemocného w Miletu.

Eráſtus oſtal w Korynćie/ á Trofimám zoſtáwił w Milećie nie mocnego.

31. Poſpěſs před zymau přigiti. Pozdrawuge tebe Eubulus/ a Pudens / a Claudya/ a Linius/ y Bratřij wſſyckni.

Stáray ſię ábyś przyſzedł przed zima. Pozdráwia ćię Eubulus / y Pudens / y Linus / y Klaudyá / y brácia wſzyſcy.

22. Pán Gežiſs Kryſtus budiž s Duchem twým. Miloſt geho s wámi/ Amen.

Pan Jezus Kryſtus niech bedźie z duchem twoim. Láſká iego niech bedźie z wámi. Amen.

Skonáwá ſe Epiſſtola Druhá Swatého Pawla k Tymotheowi / poslaná z Ržijma.